

"עלה"
עמותה לחולי המופיליה

מדריך לחולי המופיליה

זכויות, שירותים ומקורות סיוע

נכתב על ידי עו"ד יעל הדר זימן
הופק על ידי עמותת "עלה" - עמותה לחולי המופיליה
בסיוע המרכז הארצי להמופיליה בי"ח "שיבא", תל השומר

אוגוסט 2012

מדריך לחולי המופיליה

זכויות, שירותים ומקורות סיוע

אוגוסט 2012

מחקר, כתיבה ועריכה: עו"ד יעל הדר זימן, יועצת משפטית, עמותת "עלה"
סיוע מקצועי: גינה גולדשטיין - עובדת סוציאלית במרכז הארצי להמופיליה
עריכה לשונית: ד"ר אהוד מנור
סיוע משפטי: ענבר דוד והדס ירון
עיצוב גרפי והפקת דפוס: סטפני ורותי עיצוב בע"מ

המידע במדריך זה אינו מהווה תחליף לייעוץ מקצועי לרבות ייעוץ משפטי.
המדריך נכתב לעיתים נכתב בלשון זכר, ולעיתים - בלשון נקבה, אך הכוונה היא לשני המינים.
המידע מעודכן עד למועד הוצאת המדריך לאור באב, תשע"ב - אוגוסט, 2012.

פתח דבר

מדינת ישראל וארגוני ציבוריים שונים עומדים לרשותנו - חולי ההמופיליה - כדי לסייע בהתמודדות עם המחלה ועם השפעותיה לאורך מעגלי החיים. אפשרויות הסיוע הן במגוון תחומים, לכל משרד ממשלתי ולכל ארגון קריטריונים שונים ותנאים שונים בכל נושא.

במדריך זה ריכזנו מידע על הזכויות המגיעות לחולי המופיליה ועל מגוון אפשרויות הסיוע והתמיכה המוצעים על ידי הגופים השונים. מטרת המדריך היא ליידיע אודות הזכויות המגיעות לחולי ההמופיליה ואודות הדרכים למימושן. אנו מאמינים שמימוש מרבי של זכויותינו וניצול יעיל של המשאבים העומדים לרשותנו ישפרו את בריאותנו ואת איכות חיינו.

בכתיבת המדריך שולבו מידע והערות פרי ניסיונם של חולי המופיליה ושל אנשי מקצוע גם יחד. אנו מזמינים אתכם לשתף את כולנו בכל מידע שעשוי לתרום לאיכות החיים של קהילת חולי ההמופיליה בישראל.

אנו מקווים כי מדריך זה אכן יהיה כלי עזר מועיל ורב משמעות בעת צורך.

תודות

לחברי הסגל במרכז הארצי להמופיליה "שיבא" תל השומר:

פרופ' אורי מרטינוביץ' - מנהל המרכז הארצי להמופיליה והמכון לקרישת הדם

פרופ' גילי קנת - מנהלת היחידה לקרישת הדם ואחראית לטיפול בילדים עם מחלות דמם

דליה בשארי - אחות ראשית

שקראו, הוסיפו והעירו הערות חשובות מניסיונם הרב.

לחברי ועד עמותת "עלה": גור מלמד, ורד קופל, לינדה גלנט, פנינה בינדר, אבי יעבץ, עדי דניאל, רן

יהודה, מוטי בנו ודור ג'ובה, ולדובר העמותה גל יעבץ, שקראו והעירו הערותיהם מניסיונם.

למנכ"לית העמותה - עידית אביבי שעשתה לילות כימים כדי להביא מדריך זה לדפוס - לרווחת

חולי ההמופיליה בישראל לאורך כל מעגלי החיים.

גור מלמד, יו"ר עמותת "עלה"

עידית אביבי, מנכ"לית עמותת "עלה"

פרק א: עמותת "עלה" - בית לחולי המופיליה

1. על המופיליה 10
2. עמותת "עלה" - מטרותיה ותחומי פעולתה 10
3. שיתוף פעולה עם המרכז הארצי להמופיליה 11
4. הפעלת "קרן רוז שור" לסיוע לסטודנטים חולי המופיליה 11

פרק ב: שירותים רפואיים

1. משרד הבריאות וקופות החולים 14
- 1.1 סל שירותי הבריאות בהשתתפות עצמית 14
- 1.2 פטורים מתשלום השתתפות עצמית לחולי המופיליה 16
- 1.3 שירותי בריאות נוספים שאינם נכללים בסל הבריאות 16
- 1.4 טיפולי שיניים 16
- 1.5 אבחון נשאות המופיליה ואבחון טרום-לידתי 17
2. המרכז הארצי להמופיליה 18
- 2.1 טיפול כוללני (comprehensive care) 18
- 2.2 השירותים הניתנים במרכז 18
- 2.3 צוות רב-מקצועי 19
3. יחידת הקרישה בבי"ח "הדסה" עין כרם בירושלים 20
4. יחידת הקרישה בבי"ח רמב"ם בחיפה 21
5. פרטי התקשרות ללשכות הבריאות של משרד הבריאות 22

פרק ג: שירותי המוסד לביטוח לאומי

1. המוסד לביטוח לאומי - כללי 24
 - 1.1 הבהרת מונחי יסוד של המוסד לביטוח לאומי 24
 - 1.2 הגשת תביעות למוסד לביטוח לאומי ונוהל ערר וערעור 26
 2. גמלת 'ילד נכה' לילד חולה המופיליה 28
 3. נכות כללית לחולי המופיליה 29
 - 3.1 קביעת נכות רפואית לחולי המופיליה 29
 - 3.2 קביעת דרגת אי כושר לחולי המופיליה 29
 - 3.3 שיעור הגימלה 30
 - 3.4 נוהל הגשת תביעה 30
 - 3.5 הגשת ערר וערעור 30
 - 3.6 תיקון "חוק לרון" 31
 - 3.7 מעבר מגמלת נכות לגמלת זקנה 34
 4. הטבות וגמלה למוגבלים בניידות 34
 5. שיקום, ייעוץ והכוונה: סיוע במימון שכר לימוד, עזרי לימוד ודיור 35
 6. גמלה ל'שירותים מיוחדים' ל'נכים קשים' 37
 7. גמלה ושירותים לסיעוד 38
 8. גמלה מיוחדת ל'עולים חדשים' - נכים קשים' 39
 9. סניפים של המוסד לביטוח לאומי ושל בתי הדין לעבודה 39
 - 9.1 פרטי התקשרות לסניפים של המוסד לביטוח לאומי 39
 - 9.2 פרטי התקשרות לבתי הדין לעבודה 42
- פרק ד: הטבות מטעם משרדי ממשלה וגופים ציבוריים**
1. משרד הרווחה והשירותים החברתיים 44
 2. משרד הפנים - הנחה בתשלומי ארנונה ברשויות מקומיות 45
 3. משרד התחבורה 46
 - 3.1 תו חניה לרכב נכה, תשלום מופחת לאגרת רישוי 46
 - 3.2 הנחה בתחבורה ציבורית 46
 4. משרד האוצר - הקלות מס הכנסה 47
 5. משרד האוצר - הנחה במס רכישה 50
 6. משרד המשפטים - פטור מאגרה על רישום משכנתא ושכירות 51

פרק א': "עלה" - בית לחולי המופיליה

על מחלת ההמופיליה

עמותת "עלה" - מטרת ותחומי פעולה

שיתוף פעולה עם המרכז הארצי להמופיליה

הקדש "קרן שור"

7. מינהל מקרקעי ישראל 51
 8. משרד הבינוי והשיכון / אגף אכלוס 53
 - 8.1 סיוע בפתרון דיור לנכים 53
 - 8.2 התאמת תנאי דיור לנכים - בתיאום עם משרד הבריאות 54
 9. משרד המסחר, התעשייה והתעסוקה (התמ"ת) 54
 10. חברת החשמל ורשות המים 55
 - 10.1 קבוצות הזכאים להנחה בחשבון החשמל 55
 - 10.2 קבוצות הזכאים להנחה בחשבון המים 56
 11. משרד החינוך 56
 12. המשרד לקליטת עלייה 57
 13. המשרד לשירותי דת - הנחה בתשלום אגרות נישואין וגירושין 57
- פרק ה: נושאים נוספים בעלי חשיבות לחולי המופיליה**
1. התנדבות לצה"ל 60
 2. ביטוחים 61
 3. נסיעות לחו"ל 62
- פרק ו: ארגונים ועמותות, מקורות מידע וחוקים 64**
1. ארגוני סיוע ועמותות 64
 2. מקורות מידע ואתרי אינטרנט 68
 3. חוקים שכדאי לדעת 69

1. על המופיליה

המופיליה (או בעברית: דִּמְמָת) היא מחלה תורשתית הפוגעת בעיקר בבנים, ובמקרים נדירים בבנות. המחלה מתבטאת בדימומים ספונטניים ובדימומים עקב חבלות, בשל חסרונו של אחד מגורמי הקרישה במנגנון קרישת הדם. הדימומים מתרחשים בעיקר במפרקים. כאשר הם חוזרים ונשנים, הם עלולים לגרום להרס המפרקים ולנכות רפואית ותפקודית. המופיליה אינה פוגעת כלל באורך החיים. בעזרת טיפול נכון ניתן למנוע את הנוזקים המצטברים, למנוע התפתחות נכות רפואית ותפקודית, ולאפשר אורח חיים תקין ותפקוד עצמאי ברב תחומי החיים.

2. עמותת "עלה" - מטרותיה ותחומי פעולתה

רקע: העמותה נוסדה בשנת 1974, ובמתכונתה הראשונה פעלה רבות להקמתו של המרכז הארצי להמופיליה בבי"ח "שיבא" בתל השומר. בשנת 1984 הוקמה העמותה מחדש כעמותה רשומה (ראה תקנון העמותה באתר העמותה). העמותה משתפת פעולה באופן הדוק עם המרכז הארצי להמופיליה וכן נמצאת בקשר עם יחידות הקרישה בבתי החולים רמב"ם בחיפה ו"הדסה" עין כרם בירושלים.

מטרת העמותה היא להוות בית לחולי ההמופיליה - כתובת לטיפול שוטף בכל פניותיהם ומתן מענה לצרכיהם. העמותה משמשת מקור למידע, לתמיכה ולסיוע לחולי ההמופיליה הישראלים, בכל מקום בו הם נמצאים בארץ ובעולם, לאורך כל ימי חייהם.

דגשים בפעולת העמותה:

- **מיטוב ומיצוי זכויות חולי ההמופיליה:** העמותה מייצגת את האינטרסים של קהילת חולי ההמופיליה מול גופים ממשלתיים וציבוריים, כגון משרד הבריאות, ועדת סל הבריאות ועוד. העמותה נאבקת להשגת תנאים שיסייעו לתפקודם המיטבי של חולי ההמופיליה בכל מסגרות החיים.
- **שיפור איכות החיים והרווחה של חולי ההמופיליה ובני משפחותיהם:** העמותה יוזמת פעילויות לרווחת חולי ההמופיליה ובני משפחותיהם, כגון: יום כיף לפתיחת הקיץ למשפחות, מפגש ילדים העולים לכיתה א', מפגש מתגייסים, השתתפות בצעדת הגלבו, מסיבות בחגים, נופשון שנתי ועוד. כמו כן העמותה מסיעת בהלוואות כספיות, במקרים של מצב כלכלי קשה, עוזרת במימון תרופות מצילות חיים וכן פרויקטים מיוחדים, המשתנים מעת לעת, כגון עידוד אימון גופני בחדרי כושר ובריכות שחייה (מילגות ספורט).
- **שינוי התדמית של מחלת ההמופיליה והפרכת דעות קדומות אודותיה:** העמותה עוקבת אחר ידיעות בתקשורת בנושא מחלת ההמופיליה ומפרסמת תגובות בהתאם לצורך. זאת, באמצעות אתר העמותה וניהול דף בפייסבוק. כמו כן, העמותה יוזמת פרסומים בעיתונות הכתובה והדיגיטלית ומקדמת ראינות עם מומחים מקצועיים באמצעי המדיה השונים.

- **מטרות נוספות של העמותה מושגות באמצעות שיתוף הפעולה ההדוק עם המרכז הארצי לחולי המופיליה, כמפורט להלן.**

3. שיתוף הפעולה עם המרכז הארצי לחולי המופיליה

העמותה פועלת בשיתוף עם המרכז הארצי להמופיליה לקידום תפיסת טיפול מקיף ושלם להמופילים ובני משפחותיהם. בנוסף, העמותה תומכת בקידום מחקרים רפואיים, ופעולות המרכז הארצי להמופיליה למניעת מחלת ההמופיליה וטיפול במחלה עצמה ובתופעות הלוואי שלה.

העמותה עורכת פעילויות בשיתוף המרכז הארצי להמופיליה, ביניהן: קייטנה ללימוד הזרקה תרכיזי קרישה לילדים, קיום סוף שבוע (נופשון) למשפחות בליווי צוות רפואי וכן כנס שנתי, המתקיים בדרך כלל בחודש ספטמבר וכולל הרצאות בנושאים רפואיים ואחרים, טקס חלוקת מלגות לסטודנטים חברי העמותה ופעילות חברתית מותאמת לכל הגילאים.

4. הפעלת הקדש "קרן רוז שור" למען סטודנטים חולי המופיליה

הקדש "קרן רוז שור" הוקם על ידי עמותת "עלה" בשנת 2009 מתרומה של גברת רוז שור מטורונטו בקנדה למען הנצחת זכר בניה, דייוויד ואברהם שור ז"ל, שהיו חולי המופיליה.

התרומה בסך מליון דולר משמשת כ'הקדש' ומושקעת בהתאם להוראות החוק בדבר השקעת כספים בנאמנות, בפיקוח רשם ההקדשות במשרד המשפטים. עמותת "עלה" משמשת נאמן של הקרן ואחראית לניהול הכספים ולחלוקת פירות ההשקעה.

פירות ההקדש מחולקים כמלגות לסיוע כלכלי לסטודנטים חולי המופיליה בישראל, הלומדים לימודים מתקדמים. המלגות מוענקות בכנס השנתי של העמותה, בטקס נפרד המנציח את זכרם של דייוויד ואברהם שור.

פרק ב':

שירותים רפואיים

משרד הבריאות וקופות החולים

המרכז הארצי להמופיליה

יחידת הקרישה בבית החולים הדסה עין כרם

יחידת הקרישה בבית החולים רמב"ם

פרטי התקשרות ללשכות הבריאות

1. משרד הבריאות וקופות החולים

משרד הבריאות נושא באחריות הממלכתית לתושבי המדינה. המשרד אחראי לרישוי, לתיאום ולפיקוח על שירותי הרפואה. השירות לציבור ניתן באמצעות לשכות הבריאות המחוזיות.

חובת רישום לקופת חולים: על פי 'חוק ביטוח בריאות ממלכתי' ה'תשנ"ד-1994 כל תושב בישראל חייב להירשם לאחת מארבע קופות החולים הקיימות.

1.1 סל שירותי הבריאות בהשתתפות עצמית

החוק מגדיר את סל שירותי הבריאות שכל תושב זכאי לקבל בהשתתפות עצמית. סל שירותי הבריאות כולל שירותים שחלקם באחריות משרד הבריאות, וחלקם - באחריות קופות החולים.

! סל שירותי הבריאות מתעדכן מעת לעת: חידושים טכנולוגיים ותרופות חדשות מוכנסים אליו, ושירותים ותרופות מסוימים מוצאים ממנו.

סל שירותי בריאות שבאחריות משרד הבריאות ניתן בהתאם לאמות מידה ונהלים שנקבעו על ידי המשרד. השירות החשוב במיוחד לחולי המופיליה הוא סיוע במימון מכשירים לשיקום, להליכה ולניידות.

סל שירותי הבריאות שבאחריות קופות החולים מפורט בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, ובצו ביטוח בריאות ממלכתי. הסל כולל:

- אבחון, התייעצות וטיפול רפואי.
- הפקטורים שבהם מטופלים חולי המופיליה.
- תרופות - לפי רשימה.
- אשפוז בבי"ח ציבורי, שיקום, כולל אשפוז, אביזרים וציוד רפואי, ועוד.

! חלק מהשירותים ניתנים ב'התוויה' מסוימת בלבד, כלומר מחייבים קביעה שהפעולה או מתן התרופה המסוימים הם חיוניים.

! התרופות הקסקפרון (כדורים ואמפולות), פרדניזון, ונוגדי כאבים או דלקות במפרקים אינם כלולים בסל הבריאות. אולם, לעיתים עשויה קופה מסוימת ליתן תרופה כזו או אחרת ללא תשלום, כגון קופ"ח מכבי, שבעת הפקת מדריך זה נותנת למבוטחיה הקסקפרון ללא תשלום.

עקרונות למתן השירותים בסל הבריאות: קופות החולים מספקות את השירותים שבסל הבריאות לפי כללים ועקרונות הקבועים בחוק. העקרונות המרכזיים הם:

- **שמירה על רצף טיפולי** - קבלת כל הטיפול במחלה, או במצב רפואי מוגדר, במוסד בו התחילו בטיפול.
- **רצף בקבלת תרופות** - אם קופת החולים הפסיקה את האספקה של תרופה מסוימת למבוטחיה - והרופא המטפל סבור שמצבו הרפואי של החולה מחייב המשך טיפול בתרופה הקודמת שנטל - חייבת הקופה להמשיך ולספק למבוטח תרופה זו.
- **טיפול במוסד רפואי בעל ההתמחות המיוחדת הנחוצה** - החוק קובע כי במקרים של מחלה מיוחדת או מצב רפואי, והמופיליה בכללם, יש הצדקה למתן הטיפול במסגרת מוסד רפואי שבו מצויים רמה מיוחדת של ידע וניסיון מקצועיים בטיפול באותה מחלה או מצב. במקרים כאלה יוכל המבוטח לקבל את השירות הרפואי לו הוא נזקק במסגרת המוסד המתמחה כנ"ל, ללא קשר להסדרי הבחירה לקבלת שירותים רפואיים בקופת החולים.

פנייה לוועדת חריגים: במקרים שחולה זקוק לטיפול רפואי כלשהו שאינו נכלל בסל, עומדת בפניו אפשרות לפנות לוועדת חריגים של הקופה בה הוא חבר (בקופות מסוימות הוועדה נקראת 'ועדת ערר' או 'ועדת בירורים'). לוועדה זו סמכות לאשר לחולה טיפול רפואי מחוץ לסל הבריאות של הקופה. הוועדה מחויבת לדון בכל פנייה ולפרט ולנמק החלטתה. בפנייה בעניין טיפול הקשור להמופיליה יש לצרף חוות דעת רפואית מפורטת לגבי חשיבות התרופה, הטיפול או הניתוח. כמו כן יש לצרף תיעוד התכתבויות קודמות עם הקופה, מסמכים, קבלות וכל מידע רלוונטי אחר.

בפנייה לוועדת חריגים מומלץ להסתייע בצוות המרכז הארצי להמופיליה: הרופא המטפל, האחיות האחראיות, העובדת הסוציאלית וכן מזכירות ההנהלה. ניתן להיעזר גם במומחים, כגון עובדת סוציאלית של הרשות המקומית, או בעורך דין. כמו כן, ניתן להיעזר בקרוב משפחה, במיפה-כוח וכיוצ"ב. יש ליידע את ועדת החריגים בדבר הייצוג באמצעות צד שלישי עד 10 ימים לפני מועד הדיון.

הגשת ערעור על החלטת ועדת חריגים: ניתן לערער על החלטת ועדת החריגים באמצעות הגשת תביעה לבית הדין האזורי לעבודה. בתי הדין לעבודה מוסמכים לדון אך ורק בהיבטים החוקיים של החלטות ועדות החריגים. לכן, בהגשת התביעה מומלץ להיעזר בעורך דין.

! בהגשת התביעה ניתן להיעזר מבחינה כלכלית ו/או משפטית בגופים המתאימים לכך.

◀ על ארגוני סיוע ראה בפרק 1 - אירגוני סיוע ועמותות.

1.2 פטורים מתשלום השתתפות עצמית לחולי המופיליה

המופיליה היא אחת מחמש המחלות הקשות המוגדרות בחוק, שעבורן קופות החולים מקבלות מהמדינה תשלום מיוחד. לכן, חולי המופיליה פטורים מתשלום ההשתתפות העצמית במקרים הבאים:

- אגרת ביקור אצל רופא, כולל רופא מקצועי
- התחייבות לתשלום עבור ביקור במרפאות חוץ ובמכונים (טופס 17)
- התחייבות לתשלום עבור טיפול ואשפוז בבית חולים (טופס 17)
- פנייה לחדר מיון
- תשלום עבור תרופות הנכללות בסל שירותי הבריאות

הפטורים שלעיל ניתנים גם למי שמקבל גמלת ילד נכה, או גמלת נכות כללית.

1.3 שירותי בריאות נוספים - שב"ן

חוק ביטוח בריאות ממלכתי מתיר לקופות החולים להציע לחבריהן שירותי בריאות שאינם כלולים בסל הבריאות. ההצטרפות לביטוח היא וולונטרית. התכניות נתונות לפיקוח משרד הבריאות. נכללים בהן:

- השתתפות בעלות מכשירים אורתופדיים ומכשירים כירורגיים
- ריפוי בעיסוק, ריפוי בדיבור, פיזיותרפיה במכונים ובבתי חולים
- טיפול בבתי חולים למחלות ממושכות ושיקום במוסדות שיקום
- טיפולים מתחום הרפואה המשלימה
- טיפול פסיכולוגי
- השתתפות בהוצאות נסיעה (במקרים מסוימים)
- טיפולי שיניים במחירי הנחה, ועוד.

שירותי הבריאות הנוספים מפורטים בתקנון של כל קופה. יש הבדלים משמעותיים בתכניות הקופות השונות ומומלץ לבדוק מידי פעם ולהשוות ביניהן.

1.4 טיפולי שיניים

קופות החולים מציעות לחבריהן גם טיפולי שיניים בתשלום. אולם, חלק מחולי המופיליה אינם יכולים לקבל טיפול במרפאות השיניים הרגילות של קופות החולים, אלא רק במרפאות המיוחדות, הנמצאות בבי"ח "שיבא" בתל השומר, או ב"הדסה" עין כרם בירושלים. **השירות כרוך בתשלום.**

טיפול שיניים לילדים עד גיל 12: במסגרת הרפורמה בטיפול השיניים, ילדים עד גיל 12 זכאים לטיפול שיניים משמרים - ללא תשלום, למעט השתתפות עצמית בסך 21 ₪. טיפולים משמרים אלה כוללים בין היתר: בדיקה, צילומי נשך, הכנת תכנית טיפול, הדרכה בהיגיינה, הסרת אבנית, טיפולי איטום, סתימות לבנות ואפורות, טיפולי שורש, ועוד. בעתיד, צפויה הרחבת הרפורמה לגילאים בוגרים יותר.

במקרה שילד חולה המופיליה זקוק לטיפול שיניים במרפאות המיוחדות יש להגיש לקופת החולים הצעת מחיר ולקבל ממנה התחייבות עבור המרפאה המיוחדת.

טיפול שיניים במרפאות פרטיות: ניתן לקבל טיפולי שיניים במרפאות פרטיות, אולם, לפני פנייה למרפאה פרטית חיוני להצטייד בהנחיות בכתב מאת הרופא המטפל במרכז הארצי להמופיליה.

1.5 אבחון נשאות המופיליה ואבחון טרום-לידתי

אבחון נשאות: המופיליה היא מחלה תורשתית. למשפחות בהן אובחן חולה המופיליה מומלץ לפנות לרופאים ולצוות הגנטי במרכז הארצי להמופיליה בעניין בדיקת נשאות לנשים קרובות משפחה: אחיות, אימהות, ועוד.

אבחון טרום-לידתי: כאשר נשאת המופיליה מתכוונת להיכנס להיריון, מומלץ לפנות לייעוץ במרכז הארצי להמופיליה. מיד עם הכניסה להיריון מומלץ לפנות למרכז על מנת לבצע אבחון טרום-לידתי של העובר. הדרך המקובלת לאבחון טרום-לידתי של המופיליה היא דיגום סיסי השליה בשבוע ה-11 להיריון. ברב המקרים שבהם מאובחן עובר חולה המופיליה ניתן לאשר הפסקת היריון.

על מנת למנוע הפסקת היריון בוחרים חלק מן הזוגות בשיטת IVF + PGD. שיטת IVF + PGD מאפשרת זיהוי המין של העוברים וזיהוי של השינויים הגנטיים הקשורים למחלת המופיליה. ניתן להחזיר לרחם בנות או עוברים ממין זכר שאינם חולי המופיליה. השיטה מונעת צורך בהפסקת היריון, אך אינה כוללת בדיקת נשאות המופיליה בעוברים ממין נקבה המוחזרים. לכן, היא אינה מונעת את הצורך באבחון טרום-לידתי בדור הבא. טיפול בשיטה זו כרוך באישור מיוחד מקופת החולים, וניתן לממשו עבור שני ילדים בלבד בכל משפחה.

2. המרכז הארצי להמופיליה

2.1 טיפול כוללני (comprehensive care)

המרכז מספק טיפול כוללני בכל מגוון הבעיות וההיבטים הקשורים במחלת ההמופיליה. המרכז משרת את חולי ההמופיליה ממתן שירותי רפואה ראשונית ועד לטיפולים רפואיים, הדורשים ידע ומיומנות במניעה ובשליטה בדימומים של חולים עם הפרעות קרישה. המרכז מטפל גם בחולים שאינם חולי המופיליה, הסובלים ממגוון הפרעות דימומיות והפרעות קרישה אחרות. המרכז פועל בתיאום עם קופות החולים ומשרד הבריאות, עם בתי חולים אחרים בארץ ובחו"ל, עם ארגון ההמופיליה הבין-לאומי (WFH), ארגון הבריאות העולמי ועם משרד החוץ. המרכז הוא אחד ממרכזי ההדרכה של ארגון ההמופיליה הבין-לאומי. צוות רופאים בראשותו של פרופ' אורי מרטינוביץ' הגיע למדינות שונות בעולם כדי להדריך צוותים מקומיים כיצד לבצע ניתוחים מורכבים בחולי המופיליה.

2.2 השירותים הניתנים במרכז

- מתן פקטורים והדרכה להזרקה עצמית - פקטור הוא חומר קרישה שחסר בדם וניתן בהזרקה תוך-ורידית. רוב החולים, כולל ילדים בגיל צעיר, מיומנים בהזרקה עצמית של הפקטור אותו הם מחזיקים בביתם. העצמאות של הילדים מושגת תודות ללימודי ההזרקה העצמית בקייטנות רפואיות שעורכים המרכז והעמותה. בקייטנות משתתפים אחות, רופא, פיזיותרפיסטית, עובדת סוציאלית ופסיכולוג מהמרכז, ומדריכי קייטנות שהם עצמם חולי המופיליה מתבגרים. ההזרקה העצמית מונעת את הצורך בהגעה לבית חולים.
- ניתוחים - על פי הנחיית משרד הבריאות חולי המופיליה הזקוקים לניתוחים מכל הסוגים ינותחו רק במרכז הארצי. המרכז מתמחה בביצוע ניתוחים אורתופדיים, בעיקר החלפת מפרקים עקב פגיעה מהמחלה. ניתוחים אלה מבוצעים על ידי הרופאים האורתופדיים של בי"ח "שיבא" בתל השומר.
- דיכוי נוגדנים - טיפול לחולי המופיליה המפתחים נוגדנים לפקטור.
- עירוי מתמשך של גורמי קרישה על ידי משאבה - טיפול נוסף שפותח במרכז הארצי הוא הזרמה מתמשכת של גורם הקרישה באמצעות משאבה קטנה המחוברת לגוף. זאת, במקרים שיש צורך בהזרקה מתמשכת או קבועה, למשל, אצל חולים לאחר ניתוח, או במקרה של דימום נרחב וקשה לטיפול. במרכז מלמדים כיצד להתחבר למשאבה וכיצד לתפעל אותה.
- טיפול בפגיעות עם דימום ניכר בפצועים שאינם חולי המופיליה, או שאין להם מחלות קרישה - המרכז הארצי להמופיליה אחראי לפריצת דרך משמעותית ביותר בשיטת טיפול שהביאה לירידה באחוזי התמותה של פצועים אלו.

- טיפול ומעקב במרפאת כבד - לחולי המופיליה הסובלים מצהבת מסוגים שונים, כסיבוך של קבלת מוצרי דם בעבר.
- ייעוץ גנטי - ביצוע בדיקות גנטיות לאבחון נשאות להמופיליה ואבחון טרום-לידתי לנשים הרות נשאות
- ייעוץ לבתי חולים בארץ - בנושא ההמופיליה ובהפרעות קרישה אחרות.
- כוננות לייעוץ ישיר בטלפון - שירותי הכוננות במרכז מיועדים בראש ובראשונה לייעוץ ישיר בטלפון (בשונה משירותי כוננות אחרים בבתי החולים). חולי המופיליה יכולים להתקשר ישירות לרופא הבכיר התורן לצורך התייעצות - בכל שעות היממה. פרטי הקשר לייעוץ ישיר של הכונן מפורסמים באתר עמותת "עלה" - WWW.HEMOPHILIA.ORG.IL - ובאגף מיון כללי של בי"ח "שיבא" בתל השומר, בטלפון: 03-5302250.

2.3 צוות רב-מקצועי

מנהל המרכז הארצי והמכון לקרישת הדם
מנהל השירות האורתופדי
מנהלת היחידה לקרישת הדם והאחראית לטיפול בילדים עם מחלות דם וקרישה
מנהל מרפאת כבד
מנהל מרפאה זיהומית
אחראית לאבחון נשאות ואבחון טרום-לידתי רופאים המטולוגים:
עובדת סוציאלית
פסיכולוג
פיזיותרפיסטית
אחות ראשית
אחיות המרכז
אחיות מתנדבות
מנהלת אדמיניסטרטיבית
מנהלת המרפאה
מזכירות המרפאה
מזכירה מתנדבת

פרופ' אורי מרטינוביץ'
פרופ' מיכאל היים
פרופ' גילי קנת
ד"ר יעקוב מאור
ד"ר יהונתן שפירא
ד"ר רימה דרדיק
ד"ר יעקב לובושיץ
ד"ר אהרון לובצקי
ד"ר שדן ללזרי
ד"ר מרדכי משגב
גינה גולדשטיין
ד"ר גבי גולן
רחל טיקטינסקי
דליה בשרי
דלית אבני, אורנה צדוק ומריאנה לוינס
רוסנה פבזנר ואהובה ליבוביץ
רחל סיני
זיוה פיאדה
מירי קליין, ענת מימון ורותי אפד
אתי קליגר

יצירת קשר:

משרד קבלה - טלפון: 03-5302411/2423, פקס: 03-5304977
רופאים/אחיות - טלפון: 03-5302950/2120, פקס: 03-5301806
עובדת סוציאלית - טלפון: 03-5302010
אבחון גנטי - טלפון: 03-5302105
דואר אלקטרוני - Hemophil@bezeqint.net
אתר http://www.hemophilia.org.il

3. יחידת הקרישה בבי"ח "הדסה" עין כרם בירושלים

יחידת הקרישה בבי"ח "הדסה" עין כרם בירושלים מהווה חלק מהמחלקה ההמטולוגית בבית החולים ומעניקה טיפול לחולי הפרעות קרישה, ובהם המופיליה, וון ויליברנד ועוד. יחידת הקרישה ממוקמת במתחם מערך המעבדות.

- **מרפאת יחידת הקרישה פועלת במכון "שרת" בימי ג' בשעות הבוקר, ובימי ד' בשעות אחה"צ.**
זימון תורים למרפאות ב"הדסה" - בטלפון: 02-584-2111.
- **מרפאת ייעוץ בנושאי חיסון וקרישה בהיריון מתקיימת אחת לחודש, בימי ג', במסגרת מרפאת נשים בעין כרם.**
זימון תורים - בטלפון: 02-6777077
- **מרפאות קרישה בקופ"ח מכבי בירושלים מופעלות על ידי יחידת הקרישה שלוש פעמים בחודש, במרפאת "אגריפס" ובמרפאת "הדסה הקטנה" בקריית יובל.**
זימון תורים - באמצעות המשרד הארצי לזימון תורים במכבי.

צוות יחידת הקרישה:
פרופ' דוד ורון
ד"ר גליה ספקטר
ד"ר יוסי קליש
ד"ר בתיה רוט

4. יחידת הקרישה בבי"ח רמב"ם בחיפה

היחידה לקרישת דם בבי"ח רמב"ם בחיפה מטפלת באנשים עם נטייה מולדת או נרכשת לקרישיות יתר. היחידה עורכת מחקרים קליניים ומעבדתיים רבים, והיא מוכרת בתחומה בארץ ובעולם. חברי היחידה זכו מספר פעמים בפרסים ובמלגות מחקר על מחקרים בתחום קרישת הדם.

היחידה מתמחה ב:

- בדיקות דם מתקדמות בתחום קרישת הדם, כולל בדיקות לקרישיות יתר
- ביורור הפרעות קרישה הקשורות לאי-פרייון, ללידת פגים, להפלות חוזרות ולרעלת היריון
- מעקב וטיפול במחלות דמם מולדות, כגון המופיליה, וון ויליברנד וחוסרים בגורמי קרישה
- ייעוץ בנושאי קרישת דם לפני ניתוחים
- ביחידה פועלות גם 'מעבדת קרישה', המבצעת מגוון בדיקות בתחום, ו'מרפאת אנטיקואגולנטים' לאיזון חולים המטופלים בנוגדי קרישה פומיים.

צוות יחידת הקרישה:

מנהל המערך ההמטולוגי ברמב"ם - פרופ' בנימין ברנר
סגן המערך ההמטולוגי ברמב"ם - ד"ר רון הופמן
המטולוגית מומחית בתחום קרישת הדם - ד"ר יונה נדיר
המטולוגית ילדים בבי"ח לילדים ע"ש מאירס הסמוך לרמב"ם,
ומסייע בטיפול ילדים חולי המופיליה - ד"ר נירה ארד

קשר עם היחידה:

אח אחראי - גלב סחרוב. ניתן להשיגו בטלפון: 050-2062496
טלפון היחידה: 04-8543520

5. פרטי התקשרות ללשכות הבריאות של משרד הבריאות

כתובת	טלפון	פקס
תל-אביב	03-5634848	03-5611532
ירושלים	02-5314811	02-5385513
אשקלון	08-6745710	
חיפה	04-8633111	04-8633006
חדרה	04-6240801	04-6323958
טבריה	04-6791819	04-6720627
נתניה	09-8300111	
נצרת	04-6557888	04-6457098
עפולה	04-6526016	04-6526936
פתח תקווה	03-9051818	03-9344587
צפת	04-6994222	04-6971576
רמלה	08-9181212	08-9251607
רחובות	08-9485858	08-9469130
רחוב הארבעה 12		
רחוב יפו 157		
רח' ההסתדרות 2 מ. רפואי ברזילי		
רחוב פלי"ם 15 א'		
רחוב הילל יפה		
רחוב אל-חדיף 40		
רחוב ויצמן 23		
רחוב 113 נצרת עילית		
רחוב ירושלים		
רחוב אחד העם		
רח' הפלמ"ח 44 ת"ד 1133		
רחוב דני 3		
רח' אופנהיימר 10 פארק ת.מ.ר.		

פרק ג':

שירותי המוסד לביטוח לאומי

מידע כללי

גימלת ילד נכה

גימלת נכות כללית

ניידות

שיקום

שירותים מיוחדים

גימלת סיעוד

גימלה לעולים חדשים

סניפי המוסד לביטוח לאומי

פרטי בתי הדין לעבודה

1. המוסד לביטוח לאומי - כללי

המוסד לביטוח לאומי הינו תאגיד הפועל מכוח חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) ה'תשנ"ה-1995, ותקנות שהותקנו על פיו (בכל מקום בפרק זה בו מצוין "החוק" הכוונה לחוק הביטוח הלאומי ו/או תקנותיו). המוסד אחראי על מימוש רוב הזכויות הסוציאליות במדינת ישראל, באמצעות תשלומים לזכאים, וכן על מימושם של חוקים בתחום הביטחון הסוציאלי, כגון חוק הבטחת הכנסה.

המוסד לביטוח לאומי פועל כמוסד ביטוחי, תשלום שוטף בעת שגרה מבטיח קבלת תשלומים ושירותים במקרה הצורך, על פי קריטריונים לזכאות. כל תושב בישראל חייב לשלם דמי ביטוח לאומי. ילדים עד גיל 18 וקשישים בגיל הפרישה מהעבודה - פטורים מתשלום. מי שלא שילם דמי ביטוח לא יהיה זכאי לקבלת תשלומים ו/או שירותים מהמוסד לביטוח לאומי. חשוב להבהיר, שהמוסד אינו מממן את כל הצרכים, השירותים או הטיפולים, אשר מבוטח נזקק להם בפועל, אלא מה שקבוע בחוק ובתקנותיו.

1.1 הבהרת מונחי יסוד שבשימוש המוסד לביטוח לאומי

לשם הבנה ומיצוי של הזכויות המוקנות בחוק ותקנות שהותקנו על פיו, יש לדעת את המשמעות המדויקת של המונחים שבשימוש המוסד לביטוח לאומי. להלן הבהרה של כמה מונחי יסוד בנושא זכאות להכרה בנכות וזכאות לגמלאות מטעם המוסד לביטוח לאומי:

- נכות רפואית** - הגדרה מספרית הנקבעת על ידי ועדה רפואית במוסד לביטוח לאומי, המסכמת את אחוז הפגיעה של אדם, שסובל מליקוי או מחלה ו/או עבר תאונה, וכתוצאה מהם נפגע תפקודו הגופני. שיעורי הנכות הרפואית נקבעים באחוזים בסולם 0%-100%, לפי קריטריונים שב'ספר הליקויים לנכות כללית ונפגעי עבודה' של המוסד לביטוח לאומי - שהינו למעשה רשימה של ליקויים, מחלות והאחוז של נכות רפואית שנקבע עבורם לפי החוק. במועד הפקת מדרוך זה, 'ספר הליקויים לנכות כללית ונפגעי עבודה' נמצא בתהליכי שינוי ועדכון. התיקון שהוצע על ידי אנשי מקצוע לגבי המופיליה נמצא בדיון.

- אובדן כושר השתכרות או דרגת אי כושר** - הגדרה מספרית - לפי ארבע רמות 60%, 65%, 74%, 100% - המתארת את הפגיעה ביכולת לעבוד ולהשתכר, בגין הליקוי הרפואי (למי שהוכרה דרגת אי כושר לפני 1/8/2009 קימת דרגה נוספת של 75%). פקיד התביעות במוסד לביטוח לאומי, המטפל בתביעה של מבוטח להכרה בנכות ולקבלת גמלת נכות, קובע את דרגת אי הכושר, מתוך ארבע הרמות הנ"ל, לפי אחוזי הנכות הרפואית, אופי הנכות הרפואית והשפעתה על יכולת העבודה, גיל, השכלה, היסטוריית תעסוקה ועוד. ההכרה באובדן כושר השתכרות או דרגת אי כושר יכולה להינתן באופן זמני, או לצמיתות.

- ניידות** - הגדרה מספרית המכירה בפגיעה ביכולת הניידות (הליכה) אשר נקבעת באחוזים לפי הפגיעה בגפיים התחתונות, בהתאם לרשימה המופיעה בחוק.
- גמלת נכות כללית** - גמלה המשולמת לכל תושב ישראל מגיל 18 ותשעים יום עד לגיל זקנה, שעקב ליקוי גופני (כולל ליקוי שכלי או נפשי) נקבעה לו נכות רפואית בשיעור 60% לפחות (או שהוא סובל ממספר ליקויים ונקבעה לו נכות רפואית בשיעור 40% כשאחד הליקויים הוא בשיעור של 25%), והוא אינו מסוגל להשתכר, או שאין לו הכנסה בפועל מעבודה או ממשלח יד או שאינו משתכר סכום מינימום הקבוע בחוק (הנע בין 45% ל-60% מהשכר הממוצע במשק - ראה הסבר בהמשך על חוק לרון), או שהכנסתו החודשית הצטמצמה עקב הליקוי או הליקויים מהם הוא סובל ב-50% ויותר.
- כמו כן זכאי/ת עקר/ת-בית שייכולת תפקודו/ה בבית הצטמצמה ב-50% לפחות (נכון למועד הפקת מדרוך זה יש כוונה של המוסד לביטוח לאומי לבטל סעיף זה לחלוטין ולטפל בעקר/ת בית בהתאם ליכולת למצוא עבודה ולהשתכר ולא לפי דרגת התפקוד בבית).
- גמלת ילד נכה** - גמלה חודשית המשולמת להורים בגין ילד הסובל מאחד הליקויים המפורטים בחוק, כהשתתפות בהוצאות הטיפול בילד, ובתנאי שלא קיימות נסיבות השוללות את תשלום הגמלה, כגון החזקת הילד במשפחה אומנת או בפנימייה או קבלת הטבה לפי הסכם ניידות.
- קצבה חודשית נוספת (קח"ן)** - תוספת גמלה המשולמת למי שיש לו דרגת אי כושר בשיעור למעלה מ-74% ונכות רפואית בשיעור 50% לפחות, בהתאם לדרגת הנכות הרפואית.
- שירותים מיוחדים (שר"מ)** - גמלה נוספת לבעלי נכות רפואית בגיל העבודה, אשר נזקקים לסיוע בפעולות יומיומיות, כגון: לבוש, אכילה, רחצה, הליכה ושליטה על הפרשות.
- תעודת נכה** - תעודה המונפקת למי שזכאים לקבל גמלת נכות (כולל ילד נכה וניידות) מאת המוסד לביטוח לאומי, ומצוין בה כי הם מוכרים כנכים. התעודה היא ללא תמונה, וכשמשמשים בה יש להציג בדרך כלל גם תעודה מזהה. הצגת התעודה מקנה הנחות במשרדי ממשלה, מוסדות ציבור ואף גופים אחרים, כגון: חניונים, פארקים, חופים ועוד, לפי שיקול דעתם. מי שגשלה זכאותו לגמלה, יקבל הודעה שהתעודה אינה תקפה עוד ויידרש להחזירה.
- הטבות נילות** - הטבות והנחות הניתנות על ידי משרדי הממשלה ומוסדות ציבוריים לנכים, כגון הנחה בארנונה, הנחה בתחבורה ציבורית, הנחה במס רכישה לרוכשי דירות, הנחה בתעריפי מים, חשמל ועוד.
- פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי** - מי שאין לו כל הכנסה אחרת חוץ מגמלה מהביטוח לאומי - פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי.

גם מי שנקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור של 75% לפחות לצמיחות, או לתקופה זמנית של שנה לפחות - פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי, אף אם יש לו הכנסה אחרת. יש לכך חריגים, כגון עובד עצמאי, אשר ישלם דמי ביטוח נפגעי עבודה.

פרטים נוספים ניתן לקבל במחלקת הגבייה במוסד לביטוח לאומי. אין לראות במידע במדריך זה תחליף לייעוץ פרטני על ידי אנשי מקצוע המתמצאים בחוקי הביטוח הלאומי, לרבות עובדת סוציאלית במרכז הארצי המופיליה או ברשות מקומית, עורך דין וכיוצ"ב.

1.2 הגשת תביעות למוסד לביטוח לאומי ונוהל ערר וערעור

פנייה לקבלת שירותים נעשית בדרך כלל בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים, על ידי מילוי טופס תביעה. לטופס התביעה יש לצרף מסמכים רפואיים המעידים על סוג הפגיעה או הליקוי וכן אישורים על הפסקת עבודה וירידה בהכנסה בעקבות הנכות. את התביעה יש להגיש תוך 90 יום מן היום שבו אבד או נפגע כושר השתכרות של התובע, או בהגיעו לגיל שמונה עשרה.

חשוב לגבות כל ליקוי רפואי במסמך מתאים.

המוסד לביטוח לאומי מזמן את התובע לבדיקה בוועדה רפואית. אפשר להגיע לפגישה בוועדה הרפואית עם מלווה. במסגרת הבדיקה נעשה זיהוי של התובע, והוא מתבקש לתאר את הליקוי או המחלה וכן את הקשיים שלו בגינה.

הוועדה הרפואית עורכת פרוטוקול סיכום הבדיקה ורושמת בו את החלטתה. מומלץ לקבל ולשמור את פרוטוקול הוועדה. בעקבות החלטת הוועדה מתקבלת החלטה אצל פקיד התביעות לגבי דרגת אי הכושר ותשלום הגמלה או אצל פקיד השיקום לגבי השיקום.

הופעה בפני הוועדה הרפואית עלולה לגרום להתרגשות, ולכן מומלץ לכתוב את הדברים מראש ולהקריא אותם בפני חברי הוועדה, על מנת לא לשכוח פרטים חשובים.

בכל מקרה של הגשת תביעה, או הגשת בקשה חדשה או בקשה לשינוי עקב החמרה, רצוי להתייעץ עם איש מקצוע. חולי המופיליה מקבלים מהעובדת הסוציאלית במרכז הארצי להמופיליה סיוע ישיר בכל עניין הקשור להגשת תביעה למוסד לביטוח לאומי.

הגשת ערר: ניתן לערער על החלטת הוועדה הרפואית בפני וועדה לעררים, הבודקת את ההחלטות של פקיד התביעות או של הוועדה הרפואית או של פקיד השיקום, בנושאים כגון: אי-מתן גמלה לילד נכה, קביעת שיעור הנכות הרפואית, קביעת דרגת אי הכושר וכו'. יש להגיש את הערר בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב לאזור המגורים, על גבי טופס מתאים, בצירוף נימוקים מפורטים ומסמכים רלוונטיים. העובדת הסוציאלית במרכז הארצי להמופיליה מסייעת בהגשת ערר, וניתן להיעזר באנשי מקצוע מתחומים נוספים על פי העניין.

המועד להגשת ערר הינו 60 יום ממועד קבלת טופס ההחלטה עליה מעררים, אלא אם נקבע מועד אחר בטופס ההחלטה.

ערעור על דחיית ערר: במקרה של דחיית הערר, ניתן לערער על ההחלטה בפני בית הדין האזורי לעבודה הקרוב למקום המגורים, בית הדין האזורי לעבודה מוסמך לקבוע בשאלות הנוגעות לחוק או לתקנותיו בלבד. לכן, בהגשת הערעור מומלץ להיעזר בעורך דין.

ערעור על החלטת בית הדין האזורי לעבודה - על החלטה של בית הדין האזורי לעבודה אפשר לערער בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

המועד להגשת ערעור על החלטת ועדה רפואית לעררים הוא 60 יום ממועד קבלת ההודעה על החלטה עליה מעררים.

פניה ישירה לבית הדין האזורי לעבודה - במקרה של החלטת המוסד לביטוח לאומי שלא ניתן להגיש ערר בגינה - כגון על החלטה בדבר תקופות העבודה של המבוטח, גילו, השכלתו, הכנסותיו מעבודה או שלא מעבודה, ניתן לערער לבית הדין האזורי לעבודה תוך שנים-עשר חודשים ממועד קבלת החלטה עליה מעררים.

ערר או ערעור שלא הוגשו במועד שנקבע על פי החוק - לא יידונו.

בפרק זה נתמקד בזכויות חולי המופיליה על פי חוק הביטוח הלאומי, לקבלת שירותים, גמלאות ותשלומים, עקב המחלה. אולם, יש לזכור כי חולי המופיליה, כמו כל מבוטח אחר,

זכאים לקבל שירותים, גמלאות ותשלומים, שאינם קשורים בהכרח למחלת ההמופיליה, כגון גמלת שארית, תשלום לנפגעי תאונת עבודה, ועוד.

2. גמלת 'ילד נכה'

תנאי הזכאות לגמלה חודשית: ילד חולה המופיליה זכאי לגמלה המשולמת להורים, מגיל 90 יום ועד גיל 18 שנים ותשעים יום, בגין היותו זקוק לעירוי דם אחת לחודש לפחות. כדי לממש את הזכאות יש להצטייד במכתב מתאים ממנהלת יחידת הקרישה במרכז הארצי להמופיליה.

שיעור הגמלה לילד חולה המופיליה הוא 117% מסכום 'גמלת נכות יחיד' מלאה, שעמד נכון לינואר 2012 על סך 2,267 ₪ לחודש. למשפחה בה שני ילדים חולי המופיליה, או ילד חולה המופיליה וילד עם נכות אחרת, שיעור הגמלה לשני הילדים עשוי להגיע עד ל-300% מ'גמלת נכות יחיד' מלאה.

נוהל הגשת תביעה: יש להגיש טופס תביעה לקבלת גמלה לילד נכה ולצרף את מלוא התעודות הרפואיות, הנוגעות למצבו הרפואי של הילד, אישור על לימודים במוסד החינוכי, אישור מהבנק על פרטי חשבון וצילומי תעודת זהות. מומלץ להיעזר בעובדת הסוציאלית של המרכז הארצי להמופיליה ובאנשי מקצוע לפי העניין. ניתן לקבל גמלה רטרואקטיבית עבור שנים עשר חודשים שקדמו למועד הגשת התביעה (לא עבור תקופה בה הילד היה צעיר מגיל 90 יום).

! לא ידוע על מקרים של דחיית בקשה להכרה בילד נכה ותשלום גמלה לילד חולה המופיליה, אולם, האמור לעיל בעניין הגשת ערר וערעור נכון גם למקרה זה.

! המועד להגשת ערר הינו 60 יום ממועד קבלת טופס ההחלטה עליה מערערים, אלא אם נקבע מועד אחר בטופס ההחלטה.

! המעבר מקבלת גמלת 'ילד נכה' לקבלת 'גמלת נכות כללית' לבוגר מגיל 18 ואילך מחייב הגשת תביעה.

! זכאות להטבות נלוות: הורים לילד המקבל גמלת ילד נכה זכאים גם להטבות נלוות ממשרדי הממשלה השונים ומגופים ציבוריים, כגון הנחה בארנונה, פטור מתשלום מס הכנסה, ועוד.

◀ על ההטבות הנלוות הנ"ל ראה בפרק ד' - הטבות משרדי הממשלה.

3. גמלת 'נכות כללית'

3.1 קביעת נכות רפואית לחולי המופיליה

שיעור הנכות הרפואית של חולה המופיליה נקבע בהתאם לאמור בסעיף 2 ב'ספר הליקויים לנכות כללית ונפגעי עבודה' (סעיף העוסק במחלות דם), והנחיות פנימיות לוועדות הרפואיות של המוסד לביטוח לאומי, לקבוע אחוזי נכות רפואית לחולי המופיליה כדלקמן:

דרגה קלה	ללא דימומים ספונטניים	= 0%
	דימומים נדירים, עד 6 פעמים בשנה	= 20%
דרגה בינונית	דימומים 3 - 4 פעמים בחודש	= 50%
	דימומים יותר מפעם בשבוע	
	דימומים תוך-שריריים או תוך-מפרקיים	
	דימומים באיברים פנימיים	= 75%
דרגה קשה	הרס ניכר במפרקים הגורם להגבלה ניכרת בכושר העבודה.	
	חולה בהמופיליה עמידה לטיפול רגיל בפקטור נשאי HIV	= 100%

בעת הפקת מדריך זה שוקד המוסד לביטוח לאומי על תיקון 'ספר הליקויים לנכות כללית ונפגעי עבודה' בכללותו, כולל בעניין מחלת ההמופיליה, בשיתוף אנשי מקצוע ומוסדות רפואיים.

3.2 קביעת דרגת אי כושר או אובדן כושר השתכרות וזכאות לגמלה

תהליך קביעת דרגת אי כושר או אובדן כושר עבודה וזכאות לקבלת גמלה, אינו שונה אצל חולי המופיליה לעומת מבטחים אחרים.

קיימות ארבע דרגות אי כושר או אובדן כושר ההשתכרות: 60%, 65%, 74% ו-100%. למי שהוכר כנכה לפני 1.8.2009 קיימת דרגה נוספת של 75%. דרגת אי הכושר או אובדן כושר השתכרות (שנקראת גם דרגת 'הנכות התפקודית') נקבעת על ידי פקיד התביעות במוסד לביטוח לאומי, לאחר שנערכה ועדה רפואית, ונקבע שיעור הנכות הרפואית של התובע.

פקיד התביעות קובע את דרגת אי הכושר, מתוך ארבע הרמות הנ"ל, לפי אחוזי הנכות הרפואית, אופי הנכות הרפואית והשפעתה על יכולת העבודה, גיל, השכלה, היסטוריית תעסוקה ועוד. ההכרה באובדן כושר השתכרות או דרגת אי כושר יכולה להינתן באופן זמני, או לצמיתות.

3.3 שיעור הגמלה

הסכום של 'גמלת נכות יחיד' מלאה עמד נכון לינואר 2012 על סך של 2,267 ₪, סכום הגמלה המשולם ליחיד הינו באחוזים מתוך 'גמלת נכות ליחיד' מלאה, לפי דרגת אי הכושר או אובדן כושר השתכרות שנקבעה לו (למשל אם נקבעה דרגת אי כושר של 60% יקבל גמלה בסכום שהוא 60% מתוך סך 2,267 ₪ דהיינו 1360 ₪) לבעלי דרגת אי כושר או אובדן כושר השתכרות לצמיתות בשיעור של למעלה מ-74% ונכות רפואית בשיעור 50% לפחות, משולמת 'קצבה חודשית נוספת' (קח"ן) ותוספת בהתאם למספר הנפשות התלויות בתובע, ולכלל הכנסות המשפחה.

3.4 נוהל הגשת תביעה

יש להגיש טופס תביעה לקבלת גמלת נכות כללית בצירוף מלוא התעודות הרפואיות, התומכות בכל ליקוי רפואי הנזכר בתביעה, אישור מהבנק על פרטי חשבון וצילום תעודת זהות. הגשת תביעה לגמלת נכות כללית ניתן להגיש החל מגיל 18 ותשעים יום ועד 12 חודשים לאחר גיל הפרישה מעבודה. במקרה של אובדן כושר ההשתכרות, או פגיעה בתפקוד במשק הבית, חובה להגיש את התביעה בתוך 90 יום ממועד אובדן הכושר או הפגיעה בתפקוד כאמור.

3.5 הגשת ערר וערעור

נכות רפואית: מבוטח שנקבעו לו פחות מ-80% נכות רפואית ודרגת אובדן כושר השתכרות שאינה עולה על 74% רשאי לערור על החלטת הוועדה הרפואית בפני ועדה רפואית לעררים. הוועדה הרפואית לעררים רשאית לאשר את אחוז הנכות הרפואית שקבע הרופא המוסמך, להעלותו או להפחיתו.

החלטת הוועדה הרפואית לעררים היא סופית, ואין לערער עליה, אלא בשאלות חוק בלבד בפני בית הדין האזורי לעבודה הקרוב למקום המגורים. על החלטת בית הדין האזורי לעבודה אפשר לערער בפני בית הדין הארצי לעבודה.

נכות תפקודית או דרגת אי כושר: אפשר לערער על הדרגה שנקבעה לאי כושר או אובדן כושר השתכרות ועל שיעור גמלת הנכות הכללית - גם במקרה שנקבע שלא אבד כושר ההשתכרות כלל, או שאבד פחות מ-50% מכושר ההשתכרות, או שנקבעה דרגת אובדן כושר השתכרות שאינה עולה על 74%. הערעור מוגש לוועדה לעררים.

הוועדה לעררים רשאית לאשר את דרגת אובדן כושר ההשתכרות שקבע פקיד התביעות, להעלותה או להפחיתה. החלטת הוועדה לעררים היא סופית, ואין לערער עליה, אלא בשאלות חוק בלבד בפני בית הדין האזורי לעבודה. על החלטה של בית הדין האזורי אפשר לערער בפני בית הדין הארצי בירושלים.

המועד להגשת ערר הינו 60 יום ממועד קבלת טופס ההחלטה עליה מערערים, אלא אם נקבע מועד אחר בטופס ההחלטה.

תאונת עבודה: חולה המופיליה, שעבר תאונת עבודה כהגדרתה בחוק, יטופל במוסד לביטוח לאומי במסלול של תאונת עבודה, ולא במסלול של נכות כללית.

זכאות להטבות נלוות: נכה המקבל גמלת נכות זכאי גם להטבות נלוות ממשרדי הממשלה השונים ומגופים ציבוריים, כגון הנחה בארנונה, פטור מתשלום מס הכנסה, ועוד.

◀ על ההטבות הנלוות הנ"ל ראה בפרק ד'.

3.6 תיקון "חוק לרון"

"חוק לרון" הינו תיקון לחוק הביטוח הלאומי, אשר נכנס לתוקף ב-1/8/2009, ונועד לעודד נכים לצאת מהבית ולהשתלב במעגל העבודה. לפני התיקון מי שהוכר כנכה וקיבל גמלת נכות, אך יצא לעבודה והשתכר משכורת בשיעור העולה על 21% מהשכר הממוצע במשק, הפסיד את גמלת הנכות באופן אוטומטי, וכפועל יוצא גם את ההטבות הנלוות שהיה זכאי לקבל, עקב נכותו. התיקון נועד לעודד נכים לעבוד ולהשתכר משכורת בשיעור העולה על 21% מהשכר הממוצע במשק ועד לתקרה של 93% מהשכר הממוצע - כאשר גמלת הנכות מופחתת בהדרגה, בתנאים שנקבעו בחוק.

תחולת החוק היא מ-1.8.2009, והוא חל באופן אוטומטי על מי שמלאו לו 18 שנים ממועד זה ואילך, ו/או מי שפנה לקבל הכרה בנכות וגמלת נכות ממועד זה ואילך.

ירידה הדרגתית בגמלת נכות ומעבר לגמלת עידוד - בטווח השתכרות מ-21% מהשכר הממוצע במשק ועד ל-93% ממנו מבחינים בשני מצבים מבחינת רמת הכנסה:

- **עד לרמה מסוימת של הכנסה - מקבלים גמלת נכות:** נכים המוגדרים כ'נכים קשים' (בעלי נכות רפואית של 70% ומעלה, או נכים שקיבלו גמלת נכות במשך חמש מתוך שבע השנים שקדמו למועד תחילת 'חוק לרון' ב-1/8/2009) - המשתכרים עד 60% מהשכר הממוצע במשק.
- נכים שאינם 'נכים קשים' (כל מי שאינו מוגדר כ'נכה קשה' כהגדרתו בסעיף הקודם) - המשתכרים עד 45% בלבד מהשכר הממוצע במשק.
- **מעל לאותה רמת הכנסה - מקבלים גמלת עידוד:** 'נכים קשים' - המשתכרים מעל 60% מהשכר הממוצע במשק.
- נכים שאינם 'נכים קשים' - המשתכרים מעל 45% מהשכר הממוצע במשק.

ברמת הכנסה בשיעור מעל 93% מהשכר הממוצע במשק מפסיקים לקבל גמלת עידוד.

התקופה	שיעור הזכאות
שנה ראשונה	100%
שנה שנייה	75%
שנה שלישית	50%
שנה רביעית	25%

! בחישוב הזכאות לגמלת נכות או גמלת עידוד נלקחים בחשבון המצב המשפחתי של הנכה, כולל מספר הילדים מתחת לגיל 18 וסך ההכנסות.

נכה שלא עבד לפני תחילת 'חוק לרון' - ממשיך לקבל גמלת נכות, כמו שקיבל קודם לכן. אם ברצונו לעבוד ולהשתכר, יוכל לעשות זאת רק לפי התנאים החדשים שנקבעו ב'חוק לרון'. זאת, בתנאי שיגיש בקשה, ובקשתו תאושר.

נכה שעבד לפני תחילת החוק וקיבל גמלת נכות יכול לבחור בין שתי אפשרויות:

- **לבחור ש"חוק לרון" לא יחול עליו**, כלומר להישאר באותם התנאים. אולם, אם תשתנה הכנסתו, דהיינו אם ישתכר למעלה מ- 21% מהשכר הממוצע במשך - תופסק זכאותו לגמלת נכות בהתאם לתנאי החוק הקודם.
- **לבחור ש"חוק לרון" יחול עליו**. בחירה זו הינה משמעותית ביותר, משום שעל מנת שיחולו עליו ההטבות של 'חוק לרון', ישנה חובה לעמוד בכל שלושת תנאי הסף שלהלן, אחרת הבחירה לתחולת 'חוק לרון' עלולה להוביל לשלילת הזכאות לגמלה כליל:

1. הכנסה באחד מהחודשים: מאי, יוני, או יולי בשנת 2009
2. זכאות לגמלת נכות - נכון ליום 31.7.2009 - ובמועד זה גם הכרה בדרגת אובדן כושר השתכרות קבועה (צמיחה, להבדיל מזמנית)
3. רצף של 12 חודשים בקבלת גמלת נכות - תנאי הכרחי קודם לתחילת קבלתה של גמלת עידוד

הפחתה הדרגתית בהטבות למקבלים גמלת עידוד

מעבר מקבלת גמלת נכות לגמלת עידוד אינו שולל המשך קבלת הטבות נוספות מהמוסד לביטוח לאומי, כגון 'תוספת תלויים' (עבור בן זוג וילדים) וכן 'גמלה חודשית נוספת' (קח"ן). כמו כן נמשכת הזכאות להטבות נלוות ממשלתיים ומגופים ציבוריים, כגון הנחה בתשלום ארנונה, סיוע בשכר דירה, ועוד. יחד עם זאת, ההטבות הללו פוחתות בהדרגה בתנאים המפורטים להלן:

- **הפחתה בתוספת תלויים**: מקבל גמלת עידוד - המשתכר 8,500 ₪ ומעלה לחודש נכון למועד הפקת מדרוך זה - מופחתת לו תוספת זו באופן הדרגתי.
- **הפחתה בקצבה חודשית נוספת' (קח"ן)**: בתום שנה מקבלת גמלת עידוד מופחתת הגמלה החודשית הנוספת בהדרגה, במשך ארבע שנים, ובפועל ישולם קח"ן כמפורט להלן:

• **הפחתה בהטבות נלוות (הנחה בתשלום ארנונה, סיוע בשכר דירה ועוד):**

כל עוד משולמת קצבה חודשית נוספת (קח"ן) - אפילו אם היא פוחתת בהדרגה - קיימת זכאות להטבות נלוות מלאות, וכך גם בשלוש השנים שלאחר מכן. בתום שבע שנים מקבלת גמלת העידוד יינתנו ההטבות באופן יחסי לגובה הגמלה. אם אין זכאות לקצבה חודשית נוספת (קח"ן) מדורגת, בשלוש השנים הראשונות לא יחול שינוי בזכאות להטבות נלוות. בתום שלוש שנים, ההטבות הנלוות יינתנו באופן יחסי לגובה גמלת העידוד.

לאחר תחילת קבלת גמלת עידוד ייתכנו שלושה מצבים:

- **נכה שלא חל שינוי במצבו**, דהיינו ממשיך לעבוד ולהשתכר, ימשיך לקבל גמלת עידוד כל עוד הוא עובד ומשתכר עד ל'תקרה' הקבועה בחוק.
- **נכה ששכרו פחת במהלך שלוש השנים ממועד שהחל לקבל גמלת עידוד** - עקב הרעה במצב בריאותו ובכושרו להשתכר - יזכה ל'רשת ביטחון', ויוכל לחזור ולקבל גמלת נכות בשיעור שהיה זכאי לקבל קודם שהתחיל לעבוד, ולא יהיה חייב לעבור בדיקה מחודשת של מצב נכותו.
- **נכה ששכרו פחת לאחר שחלפו שלוש השנים ממועד שהחל לקבל גמלת עידוד** - עלול להידרש לעבור בדיקה מחודשת של המוסד לביטוח לאומי, לגבי שיעור הנכות הרפואית ואובדן כושר ההשתכרות. במקרה כזה קיים סיכון שהמוסד לביטוח לאומי ידחה את הבקשה להכרה באובדן כושר השתכרות, לאור העובדה שבשנים שקדמו להגשת הבקשה לא הייתה פגיעה בכושר העבודה.

! הידע שנצבר אודות יישום "חוק לרון" בכלל, וההפחתה ההדרגתית בגמלה ובהטבות הנלוות בפרט - עדיין מועט. לכן, בהגשת בקשה להחלת החוק מומלץ להיעזר באנשי מקצוע, כגון: עובדת סוציאלית במרכז הארצי להמופיליה או ברשות המקומית, עורך דין המתמחה בתחום וכו'. כמו כן, מומלץ להפנות לעמותה כל מידיע וכל בעיה הנוגעים בעניין זה.

3.7 מעבר מגמלת נכות לגמלת זקנה

קבלת גמלת נכות כללית נפסקת בהגיע המבוטח לגיל הפרישה מעבודה ומחלפת בגמלת זקנה. טופסי בקשה לתביעה לגמלת זקנה נשלחים למבוטח בדואר.

השלמת גמלת זקנה לגובה גמלת הנכות: במידה ששיעור גמלת הזקנה נמוך משיעור גמלת הנכות שקיבל המבוטח, הוא יקבל גמלת זקנה שווה לגובה גמלת הנכות ששולמה.

מי שעלה לארץ אחרי גיל הפרישה מעבודה יהיה זכאי לגמלת זקנה מיוחדת.

הטבות נלוות לגמלת זקנה: נכים שקיבלו הטבות נלוות לגמלת נכות בגיל העבודה, ימשיכו לקבל הטבות אלה בגיל הפרישה מעבודה - במקביל לקבלת גמלת הזקנה. יחד עם זאת, חשוב לזכור שמקבלי גמלת זקנה זכאים להטבות שונות, לאור גילם, וגם אם לא היו נכים קודם לגיל הפרישה. ישנן הטבות מסוימות הניתנות הן לנכים והן למקבלי גמלת זקנה, כגון הנחות בארנונה, בחשבונות מים וחשמל, בקופות החולים, ועוד, אולם אין כפל הנחות. ייתכן מצב שהמעבר של נכה למעמד של מקבל גמלת זקנה יזכה בהטבה מסוימת, הניתנת למקבלי גמלת זקנה בלבד, ללא קשר לנכות.

◀ על ההקלות וההטבות הנ"ל ראה בפירוט בפרק ד' - הטבות משרדי הממשלה

4. הטבות וגמלה למוגבלים בניידות

תנאי הזכאות להטבות ולגמלת ניידות: תושב ישראל, הנמצא בישראל בין גיל 3 שנים לבין גיל הפרישה מעבודה - והמוגבל בהליכה עקב ליקויים בגפיים התחתונות - זכאי להטבות שונות. ועדה רפואית לביטוח מחוזית או ועדה רפואית לעררים של משרד הבריאות קובעות את האחוזים של דרגת מוגבלות הניידות, לפי רשימת ליקויים מוגדרת.

שיעור הגמלה וסוגי ההטבות: מתן הסיוע מושתת על הסכם בין משרד האוצר לבין המוסד לביטוח לאומי, הנקרא 'הסכם ניידות'. לכל סוג הטבה קיימים תנאי זכאות שונים. שיעור הגמלה שונה בין בעל רכב לבין מי שאינו בעל רכב, וכן בין מי שמשכתר לבין מי שאינו משכתר. ואלו ההטבות:

- גמלה לבעל רכב
- גמלה למי שאין לו רכב
- הלוואה לרכישת רכב חדש בלבד, למוגבל בניידות בשיעור 100%
- הלוואה עומדת - לכיסוי מלא או חלקי של מיסים החלים על רכב חדש
- מימון שיעורי נהיגה ללומדים הזקוקים לכיסא גלגלים
- מימון רכישת אביזרים מיוחדים לצורך נהיגה
- החזר נסיעות לוועדות רפואיות, למי שאינו יכול לנסוע בתחבורה ציבורית

מומלץ לברר לגבי כל הטבה לפי הסכם ניידות, לרבות הלוואה עומדת, מהן מגבלותיה, ומהם התנאים לביטול הזכאות או להפסקת הקצבה.

בקשה להלוואה עומדת לרכישת רכב חדש יש להגיש לפני רכישת הרכב.

נוהל הגשת תביעה: יש להגיש טופס תביעה ללשכת הבריאות המחוזית, באמצעות טופס בקשה לבדיקה רפואית לקביעת מוגבלות בניידות. לאחר שוועדה רפואית מחוזית או ועדה רפואית לעררים של משרד הבריאות קבעה את אחוזי המוגבלות בניידות המזכים בגמלה, יש להגיש טופס תביעה לקבלת הטבות על פי הסכם ניידות בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים. אפשר גם לשלוח את טופס התביעה בדואר.

בקשה לתו חניה לרכב נכה ולאישור לתשלום מופחת של אגרת רישוי - יש נוהל שונה למי שיש לו הסכם ניידות לעומת מי שאין לו:

- **מי שיש לו זכאות לפי הסכם ניידות** - עליו לפנות ללשכת הבריאות המחוזית הקרובה למקום המגורים ולצרף מסמכים בהתאם להנחיית משרד הבריאות ו/או המוסד לביטוח לאומי.
- **מי שאין לו הסכם ניידות** (כולל המבקש עבור ילד נכה) - עליו לפנות אל משרד הרישוי, ליחידה לטיפול במוגבלי ניידות, ת.ד. 72 חולון. יש לפנות באמצעות טופס בקשה ולצרף צילום תעודת זהות כולל ספח, אישורים רפואיים מרופא מקצועי וצילום רישיון הרכב.

◀ ראה על כך בפירוט בפרק ד' - הטבות משרדי הממשלה, בסעיף אודות משרד התחבורה.

מוגבל בניידות הזכאי גם לגמלה לשירותים מיוחדים מהמוסד לביטוח לאומי יצטרך לבחור איזו מן הגמלאות הוא רוצה לקבל. הוא יוכל לקבל הטבות לפי הסכם הניידות, אם זכאותו לגמלת שירותים מיוחדים היא בשיעור של 100% לפחות, או שנקבעו לו 100% מוגבלות בניידות, או שוועדה רפואית קבעה כי הוא זקוק לכיסא גלגלים ומשתמש בו.

נוהל הגשת ערר וערעור: ניתן לערער על החלטת הוועדה הרפואית המחוזית במשרד הבריאות בפני ועדה לעררים במשרד הבריאות. יש להגיש את הערר בתוך 60 יום מהיום שבו נמסרה החלטת הוועדה הרפואית. על החלטת הוועדה לעררים אפשר לערער בפני בית הדין האזורי לעבודה, גם כן תוך 60 יום מהיום שבו נמסרה החלטת הוועדה לעררים. על החלטת בית הדין האזורי לעבודה ניתן לערער בפני בית הדין הארצי לעבודה.

5. שיקום, ייעוץ והכוונה: סיוע במימון שכר לימוד, בעזרי לימוד ובדיור

זכאות לשיקום אינה מותנית בקבלת גמלה כלשהי, אלא בהחלטת ועדה של המוסד לביטוח לאומי. מטרת השיקום היא הקניית מקצוע והשתלבות במעגל עבודה לפי היכולת האישית. השירות ניתן על ידי עובדים סוציאליים ועובדי תחום השיקום של המוסד לביטוח לאומי. ישנם חמישה סוגי זכאים:

- **מבוטח מעל גיל 18 הסובל מליקוי**, שבגינו ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי קבעה לו לפחות 20% נכות רפואית משוקללת לצמיתות.

6. גמלה ל'שירותים מיוחדים' ל'נכים קשים'

תנאי הזכאות: נכים קשים - גברים ונשים מגיל 18 עד גיל הפרישה, אשר זקוקים לעזרה של אדם אחר בפעולות היומיום (לבישה, אכילה, רחצה, ניידות ושליטה על הסוגרים), או שהם זקוקים להשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או לאחרים.

המבקש צריך לעמוד בארבעה תנאים:

1. תושב ישראל הנמצא בישראל
2. מקבל גמלת נכות מסיבה רפואית בשיעור של 60% לפחות (במקרים חריגים בשיעור של 75%)
3. אינו מקבל הטבות על פי הסכם ניידות
4. אינו מאושפז במוסד שניתנים בו שירותי רפואה, סיעוד או שיקום

שיעור הגמלה נקבע על בסיס בדיקת התפקוד היומי (ADL), המבוצעת על ידי אחות מטעם המוסד לביטוח לאומי. גמלת שירותים מיוחדים היא מ-50% עד 175% מ'גמלת נכות יחיד' מלאה, העומדת נכון לינואר 2012 על 2,267 ₪ לחודש.

רמת התפקוד נקבעת בנקודות, בסולם מ-1 עד 5, ובהתאם לכך נקבע שיעור הגמלה, הנע מ-50% מ'גמלת נכות יחיד' מלאה עד 175% מגמלה זו.

נוהל הגשת תביעה: יש להגיש טופס תביעה ולצרף תעודות רפואיות המעידות על מחלה, אבחונים, דו"ח של עובד סוציאלי וכל מסמך אחר רלוונטי אחר.

שלבי הטיפול בבקשה כוללים: בדיקה רפואית על ידי רופא מטעם המוסד לביטוח לאומי לשם קביעת אחוזי הנכות הרפואית, בדיקה בבית התובע על ידי אחות בריאות הציבור מטעם המוסד לביטוח לאומי ודיון בבקשה לצורך קביעת שיעור הגמלה.

נוהל הגשת ערר וערעור: אם נדחתה הבקשה, או אם משיגים על שיעור הגמלה שנקבעה, ניתן להגיש ערר לזועדת עררים לשירותים מיוחדים, בתנאי שעל המבוטח חל אחד משלושת המצבים שלהלן:

- מקבל גמלת נכות כללית ובעל נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות
 - אינו מקבל גמלת נכות כללית, והוא בעל נכות רפואית בשיעור של 75% לפחות
 - היה זכאי לגמלה לשירותים מיוחדים לפני הגיעו לגיל פרישה מעבודה
- החלטת הוועדה לעררים בעניין דרגת התפקוד היא סופית. אין לערער עליה, אלא בשאלות חוק בלבד, בפני בית הדין האזורי לעבודה, בנושאים כגון:
- אשפוז במוסד שניתנים בו שירותי סיעוד ושיקום
 - מגורים בחו"ל
 - נכה המקבל גם גמלת ניידות
 - הכנסה חודשית גבוהה
 - קבלת גמלה מיוחדת לפי חוק אחר

- **נפגע בתאונת עבודה** שנשאר נכה לצמיתות ונקבעו לו 10% נכות רפואית לפחות, ובתנאי שהוא עומד בתנאים נוספים הקבועים בחוק.

- **נפגע מפעולות איבה שהפך לנכה**

- **אלמנים ואלמנות** שהוכרו כשארים המקבלים קצבה, או כתלויים בנפגעי תאונת עבודה.

- **בני זוג של נכים** (נכות מלאה), שאינם ניתנים לשיקום מקצועי.

זכאות לדמי שיקום: דמי שיקום משולמים לזכאי לשיקום, הלומד 20 שעות בשבוע לפחות בהכשרה מקצועית, כדלהלן:

- **מקבל גמלת נכות חלקית** - דמי השיקום יהוו השלמה עד שיעור הגמלה המשולמת לבעלי דרגת נכות של 100%, בהתאם למצב המשפחתי.

- **מקבל גמלת נכות מלאה** - אינו זכאי לדמי שיקום.

סוגי ההטבות:

- **אבחון, ייעוץ, ליזוי והשמה:** אבחון כבסיס לקביעת תכנית השיקום; ייעוץ והכוונה בבחירת מקצוע; טיפול סוציאלי תומך בתקופת השיקום; השמה בעבודה ישירות או בעזרת שירות התעסוקה.

- **הכשרה מקצועית ולימודים:** בבתי ספר מקצועיים, בקורסים ובמוסדות להשכלה גבוהה, או באופן אינדיבידואלי במקומות העבודה, וכולל תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה במקצועות בהם אין אפשרות לקבלת רישיון עבודה ללא תארים מתקדמים והתמחות - כגון פסיכולוגיה ורפואה - ניתן ללמוד עד לסיום התואר המקנה זכאות לקבלת רישיון עבודה.

ניצול הסיוע הניתן מסגרת השיקום להכשרה מקצועית או לימודים הינו חד-פעמי, ולכן לימוד במסגרת קורס מקצועי ימנע לימוד לתואר לאחר מכן, ולהיפך.

- מימון שיעורי עזר: סל השיקום כולל שיעורי עזר ותגבור בהיקף של עד רבע משעות הלימוד השבועיות של הסטודנט. המימון עשוי להגיע עד 100 שקלים לשעה (נכון מועד הפקת מדריך זה).

- תשלומים נוספים: מימון להתייעצות עם מומחים שונים, לפי הפניה של המוסד לביטוח לאומי; מימון עזרי לימוד לפי תכנית שיקום; הוצאות אש"ל ונסיעות בהתאם לנסיבות.

- סיוע בדיוור: אם מקום הלימודים מרוחק ממקום המגורים יותר מ-40 ק"מ, ויש צורך בלינה מחוץ לבית, המוסד לביטוח לאומי מממן הוצאות לינה או דיוור. זאת, באישור מוקדם של פקיד השיקום ולפי הסכומים שנקבעו.

על החלטת בית הדין האזורי לעבודה ניתן לערער בפני בית הדין הארצי לעבודה.

למקבלי גמלת שירותים מיוחדים ישנה זכאות להעסקת עובד זר בסיעוד.

על העסקת עובד זר ראה בפרק ד - הטבות משרדי הממשלה, בסעיף משרד התמ"ת

7. גמלה ושירותים לסיעוד

תנאי הזכאות: גמלת סיעוד ניתנת לאנשים שהגיעו לגיל הפרישה והם גרים בבית, וזקוקים לעזרת אדם אחר בביצוע פעולות היום-יום (להתלבש, להתרחץ, לאכול, להתהלך בבית וכיו"ב), או שהם זקוקים להשגחה בבית למען בטיחותם. הזכאי לגמלה חודשית זכאי לקבל גם שירותים כגון: טיפול בבית, ביקור במרכז יום, אספקת מוצרי ספיגה, משדר מצוקה ושירותי כביסה. הזכאי לגמלה בוחר אילו סוגי שירותים רצויים לו מתוך סל השירותים הקיים. הזכאות אינה לצמיתות, והיא נבדקת על ידי המוסד לביטוח לאומי מעת לעת.

שלוש רמות הזדקקות לסיעוד: שלוש הרמות נקבעו לפי מידת התלות של המבוטח בעזרת הזולת, או מידת ההשגחה שהוא זקוק לה. מידת התלות מבוטאת במספר שעות הטיפול שהמבוטח נזקק להן בביתו, או במרכז יומי.

תוספת שעות לטיפול אישי בבית: ניתן לפנות לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים בבקשה לתוספת שעות. זאת, בתנאי שהמבוטח עונה על **שני התנאים שלהלן:**

תלות רבה מאוד, או תלות מוחלטת כנ"ל, או הזדקקות להשגחה מתמדת

מקרה של העסקת מטפל ישראלי, כשאין היתר להעסקת עובד זר, או שישנו היתר אך הוא מוקפא. בעניין הקפאת רישיון להעסקת עובד זר יש לפנות למשרד הפנים ולמשרד התמ"ת.

בעניין העסקת עובד זר ו/או ישראלי ראה בפרק ד - הטבות משרדי הממשלה, בסעיף משרד התמ"ת

נוהל הגשת תביעה לגמלת סיעוד, ערר וערעור: יש להגיש טופס תביעה בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים, בצירוף חוות דעת רפואית ואישורים על הכנסות. ניתן להיעזר בבן משפחה או בגורם מקצועי, ומומלץ להיעזר בעובדת הסוציאלית במרכז הארצי להמפיליה.

ניתן להגיש ערעור על החלטת המוסד לביטוח לאומי בפני בית הדין האזורי לעבודה בתוך 12 חודשים מיום קבלת ההודעה הכתובה בדבר החלטתה. על החלטת בית הדין האזורי ניתן לערער בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

8. גמלה מיוחדת ל'עולים חדשים - נכים קשים'

תנאי הזכאות: עולה חדש שהוא גם נכה קשה זכאי לשני סוגים של גמלה:

- **גמלה לשירותים מיוחדים:** נכה קשה מגיל 18 עד גיל הפרישה מעבודה זכאי לגמלה זו מהיום ה-91 לעלייתו לארץ עד תום שנה לעלייתו. הזכאות נקבעת על פי מידת התלות בזולת, ללא מבחן הסף הרפואי. שיעור הגמלה הוא מ-50% עד 175% משיעור 'גמלת נכות ליחיד' מלאה, בהתאם למידת התלות בעזרת הזולת.
- **גמלת נכות:** מי שמקבל גמלת שירותים מיוחדים כעולה, זכאי לגמלת נכות מהיום ה-181 לעלייתו לארץ עד תום שנה לעלייתו. לאחר השנה הראשונה נבדקת הזכאות לפי הכללים הרגילים.

9. סניפים של המוסד לביטוח לאומי ושל בתי הדין לעבודה

9.1 דרכי התקשרות לסניפים של המוסד לביטוח לאומי

בסניפי המוסד לביטוח לאומי אין מענה טלפוני. קיים מרכז מענה טלפוני ארצי שמספרו הוא *6050 או: 04-8812345. כל מבוטח יכול לקבל מהמוסד לביטוח לאומי קוד סודי, להיכנס לאתר, לקבל מידע ואף לבצע פעולות מסוימות.

סניפי המוסד לביטוח לאומי

ירושלים משרד ראשי	באר שבע
רח' שמעון בן שטח 4, מיקוד 91007	רח' שזר 31א, בניין פריזמה. מען לדואר:
02-6755691	רח' וולפסון 6, ת.ד. 674, מיקוד 84105
אילת	08-6238819
רח' מדיין 12, בניין הוכמן, מיקוד 88000	בית שמש
08-6374602	רח' הנשיא 8, ת.ד. 100, מיקוד 99010
08-6341344	02-9918438
אשדוד	בת ים
רח' הבנים 14, מיקוד 77100	רח' ז'בוטינסקי 2, מיקוד 59446
08-8686603	03-5127080
אשקלון	דימונה
רח' הנשיא 101, מיקוד 78328	רח' ז'בוטינסקי 1, ת.ד. 620
08-6710681	לנושאי גמלאות - 08-6553777
	לנושאי גבייה - 08-6262882

הרצלייה

רח' בן גוריון 22, מיקוד 46785
09-9542139

חדרה

רח' הלל יפה 7א', מיקוד 38203
04-6328108

חולון

רח' פנחס לבון 26, מיקוד 58135
03-5022422

חיפה

שדרות פלי"ם 8,
04-8134900

טבריה

רח' זכי אלחדיף 1,
04-6726628

יבנה

רח' דואני 20, קניון לב יבנה
08-9427519

יפו

רח' התקומה 30, ת.ד. 8507, מיקוד 61084
03-5127149

ירושלים סניף משנה

רח' איבן בטוטא 5, מזרח ירושלים
02-6755633

כפר סבא

דרך השרון 12, מרכז שרונה, מיקוד 44351
09-7401688

כרמיאל

שדרות נשיאי ישראל 11, מיקוד 21921

מגאר

שכונה נוצרית ת.ד. 484, מיקוד 14930
04-6785560

מגדל העמק

רח' ניצנים 45, מיקוד 23513
04-6545223

מודיעין עילית

רח' אבני נזר 46, מרכז מסחרי
08-9791806

נהרייה

רח' ויצמן 62, מיקוד 22100
04-9528103

נצרת

רח' המחצבות 3, אזה"ת מיקוד 16000
04-6027408

נצרת עילית

רח' עמל 1, אזה"ת ב', מיקוד 17000
04-6027470

נתניה

רח' הרצל 68, מיקוד 42392
09-8602804

עכו

רח' גיבורי סיני, מיקוד 24505
04-9551690

עפולה

רח' מנחם 1, ת.ד. 2042, מיקוד 18120
04-6526086

פתח תקווה

רח' רוטשילד 72, ת.ד. 454, מיקוד 49473
03-9114777

צפת

רח' הפלמ"ח 100
04-6825133

קריות

רח' אח"י אילת 50, קריית חיים
04-8411942

קריית גת

רח' העצמאות 64
08-9345688

קריית שמונה

שדרות תל חי, מרכז מסחרי, ת.ד. 242, מיקוד 10252
04-6942536

ראשון לציון

רח' ישראל גלילי 7
03-9426714

רח'ות

רח' רמז 64, מיקוד 76449
08-9450737

רמלה

רח' דני מס 11, מיקוד 72100
08-9254157

רמת גן

רח' החשמונאים 15, ת.ד. 10300,
מיקוד 52002

שפרעם

רח' 304, בית 2, בניין שהאב, מיקוד 20200
04-9868791

תל אביב

רח' יצחק שדה 17, מיקוד 61201

9.2 פרטי התקשרות לבתי הדין לעבודה

מרכז מידע ארצי - בטלפון: 077-2703333

מיקום	כתובת	טלפון	פקס
ירושלים ארצי	רחוב קרן היסוד 20, ירושלים, מיקוד 92149	02-6593333	02-6497738
ירושלים אזורי	רחוב בית הדפוס 20, מגדל דונה, גבעת שאול, ירושלים מיקוד 95483	02-6546444	02-6546412
תל אביב אזורי	רחוב שוקן 25, תל אביב מיקוד 66532	03-5128301	03-6817829
חיפה אזורי	רחוב פלי"ם 12, חיפה מיקוד 33095	04-8698000	04-8698141
באר שבע אזורי	רח' התקווה 5, באר שבע, מיקוד 84102, ת.ד. 300 באר שבע	08-6470444	08-6470553
נצרת אזורי	היכל המשפט החדש, קריית יצחק רבין, נצרת עילית, מיקוד 17000	04-6087925	04-6087499

פרק ג':

הטבות מטעם משרדי ממשלה וגופים ציבוריים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הפנים

משרד האוצר - אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין

משרד המשפטים

מנהל מקרקעי ישראל

משרד השיכון והבינוי

משרד התעשייה והמסחר

חברת חשמל ורשות המים

משרד החינוך

משרד הקליטה

משרד לשירותי דת

מומלץ להתעדכן מעת לעת בשירותים הניתנים על ידי שירותי הרווחה ברשות המקומית.

ניתן לקבל מהרשויות המקומיות הפניות לעמותות ולגופי סיוע המממנים טיפולים ותרופות.

דרכי הפנייה: ניתן לפנות באופן ישיר לאגפי הרווחה והשירותים החברתיים במשרדי הרשות המקומית.

הלשכות המחוזיות של משרד הרווחה והשירותים החברתיים

מחוז	כתובת	טלפון	פקס
ירושלים	רחוב מקור חיים 35, קומה ב' ירושלים, ת.ד. 919 מיקוד 91008	02-5650111	02-5650105
תל אביב והמרכז	שד' ירושלים 22, יפו, מיקוד 68022	03-5125518	03-6816438
חיפה והצפון	רחוב חסן שוקרי 5, חיפה רחוב התקווה 4, בניין קריית הממשלה	04-8619131/3	04-8619221
דרום	באר-שבע, מיקוד 84893	08-6264912	08-6264913

פרטי המשרד הארצי: רחוב קפלן 2 ירושלים, טלפון: 02-6752311; www.molsa.gov.il

2. משרד הפנים - הנחה בתשלומי ארנונה ברשויות המקומיות

משרד הפנים מעניק הנחה בתשלומי ארנונה באמצעות הרשויות המקומיות. ההחלטה על שיעור ההנחה היא בידי כל רשות מקומית.

הזכאים וההטבות:

- **נכים בדרגת אובדן כושר השתכרות של 75% ומעלה** יכולים לקבל עד 80% הנחה, ולעיתים אף יותר מכך.
- **בעלי נכות רפואית בשיעור 90% ומעלה** - שהם בעלי דירה אחת - עשויים לקבל הנחה בשיעור עד 40%.
- **הורים לילד נכה** יקבלו הנחה של 33% על 100 מ"ר ראשונים משטח הנכס (לפי הוראת חוק מ-4.1.2011).

דרכי הפנייה: יש לפנות אל יחידת הגבייה ברשות המקומית ולהגיש טופס בקשה בצירוף אישור המוסד לביטוח לאומי. ייתכן שהרשות המקומית תבקש מסמכים נוספים.

פרטי המשרד הארצי: רחוב הילל 24, ירושלים; טלפון: *3450 www.moin.gov.il

משרדי ממשלה וגופים ציבוריים שונים מעניקים לנכים, המוכרים ככאלה על ידי המוסד לביטוח לאומי, סיוע, הנחות, הלוואות, או הטבות אחרות (להלן: "זכויות" או "הטבות"). ההטבות משתנות מעת לעת, ולכן מומלץ לברר באופן אישי את טיב הסיוע המדויק שניתן, או שעשוי להינתן לכל אחד לפי מאפייניו. במקרים רבים הזכויות ניתנות לפי קריטריון של מצב כלכלי ו/או נכות קשה.

1. שירותים והטבות מטעם משרד הרווחה והשירותים החברתיים

שירותי המשרד ניתנים באמצעות האגפים (או המחלקות) לשירותי רווחה ולשירותים חברתיים ברשויות המקומיות. חולי המופיליה נמנים עם הקבוצות באוכלוסייה, הזכאיות לשירותים ולהטבות לפי 'תקנון העבודה הסוציאלית' (הוראות התע"ס). אין סתירה ואין מניעה לפנות לסיוע לרשות המקומית בנוסף לסיוע הניתן על ידי העובדת הסוציאלית במרכז הארצי להמופיליה.

השירותים הניתנים: בהוראות התקנון של העבודה הסוציאלית מופיע מידע מפורט אודות מגוון השירותים ומיצי הזכויות, ביניהם:

- **הפניה לאבחונים,** בעיקר בתחום התעסוקה
- **שיקום תעסוקתי,** בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי
- **סיוע כלכלי,** בהתאם לצורך ולנסיבות, כגון: השתתפות בתשלום חשבון טלפון, השתתפות בעלות נסיעות לטיפולים, עזרה ברכישת מכשור רפואי חיוני, סיוע לאחר ניתוח, תרופות שאינן בסל הבריאות, ועוד
- **הנחה בתשלומי הטלפון של חברת בזק:** מקבלי גמלת נכות כללית, בעלי נכות רפואית של 80% ומעלה, זכאים להנחה בתשלומי הטלפון. ההנחה היא בגובה 50% מדמי השימוש הקבועים, מדמי ההתקנה ומההעתקה של קו הטלפון. כמו כן ניתנת הנחה של 60 פעימות מונה בחודש. יש לפנות לאגף השיקום במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, ת.ד. 1260, ירושלים מיקוד 91012 באמצעות טופס בקשה, בצירוף האישורים הרפואיים ואישורי המוסד לביטוח לאומי

משרד הרווחה והשירותים החברתיים והאגפים של שירותי הרווחה והשירותים החברתיים ברשויות המקומיות פועלים בשיתוף עם גורמים נוספים:

- שירות התעסוקה והאגף להכשרה מקצועית
- מחלקות השיקום של המוסד לביטוח לאומי
- שירותי שיקום ציבוריים והנדבותיים, כגון קרן רש"י, מפעל הפיס, האפוטרופוס הכללי ועוד
- משרדי הבריאות והחינוך

3. משרד התחבורה - תו חניה לרכב נכה, תשלום מופחת לאגרת רישוי, הנחה בתחבורה ציבורית

3.1 תו חניה לרכב נכה ותשלום מופחת לאגרת רישוי

הזכאים:

- נכה הזקוק לרכב כאמצעי לניידות עקב נכות ברגליים
- נכה בדרגת נכות רפואית של 60% לפחות, ואשר ניידותו ללא כלי רכב עלולה לפגוע בבריאותו
- נכה המוגבל בהליכתו וזקוק לכיסא גלגלים
- הורים לילד נכה העומד באחד התנאים הנ"ל

דרכי הפנייה למי שאין הסכם ניידות עם המוסד לביטוח לאומי: פנייה בכתב למשרד התחבורה אגף הרישוי, היחידה לטיפול במוגבלי ניידות, ת.ד. 72 חולון, מיקוד 58100; פקס: 03-5027686.

יש לצרף: אישור על אחוזי נכות, מסמכים רפואיים עדכניים, צילום תעודת זהות כולל ספח ורישיון נהיגה לרכב. במקרה שהרכב אינו רשום על שם הנכה יש לצרף תצהיר שנחתם בפני עורך דין, המעיד שנעשה שימוש ברכב לטובת הנכה. במקרה שהרכב רשום על שם בן זוג או ילדים יש לצרף גם צילום ספח המעיד על קרבת המשפחה.

דרכי הפנייה למי שיש לו זכאות לפי הסכם ניידות - פנייה בכתב ללשכת הבריאות המחוזית הקרובה למקום המגורים בצירוף מסמכים בהתאם להנחיית משרד הבריאות / או המוסד לביטוח לאומי.

3.2 הנחה בתחבורה ציבורית

הזכאים וההטבה: זכאים נכים בדרגת אובדן כושר השתכרות של 75% לפחות ונכים המקבלים הבטחת הכנסה. ההטבה - הנחה בתחבורה ציבורית ברכישת כרטיסיות אוטובוס בקווים מסוימים. כרטיסית הנחות בתוקף למשך שנתיים.

דרכי הפנייה: בכתב למשרד התחבורה, האגף לתעבורה ולתחבורה ציבורית, בית נכסים, רחוב המלאכה 8, ת.ד. 57109 תל אביב; טלפון: 03-5657272.

פרטי המשרד הארצי: רחוב יפו 97, ירושלים; טלפון: 02-6663222 www.mot.gov.il

4. משרד האוצר - הקלות בתשלום מס הכנסה

4.1 הזכאים

החל מ-2003.7.1 תוקן סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה, המקנה פטור ממס הכנסה לנכים, כולל חולי המופיליה, שנקבעה להם דרגת נכות רפואית (לא נכות תפקודית) של 100% לצמיתות. הפטור ניתן רק אם תקופת הנכות הכוללת עולה על 184 יום, וכן עד לתקרת הכנסה המתעדכנת מידי שנה.

4.2 ההטבות

- **פטור מלא ממס הכנסה על הכנסה מיגיעה אישית,** כגון משכורת, הכנסה מעסק, ועוד
- **פטור עד לתקרה מהכנסה שאינה מיגיעה אישית,** כגון ריבית, שכר דירה, ועוד. התקרה לפטור שונה לגבי כל אחד מהסוגים של הכנסה זו.
- **פטור מניכוי מס** על קרנות או קופות גמל שנפדו לפני המועד וחייבות בניכוי מס בשיעור של 35%
- **שתי נקודות זיכוי להורה לילד נכה.** יש להגיש בקשה בטופס מספר 127 של רשות המיסים - אגף מס הכנסה (הטופס נמצא במרכז הארצי להמופיליה). הטופס ימולא על ידי מנהלת יחידת הקרישה לילדים במרכז הארצי. בתעודה הרפואית יש לציין שהילד מרותק למיטה בזמן הדימום

ניתן לקבל החזר מס רטרואקטיבית לתקופה של שש שנים, לא כולל את השנה השוטפת.

4.3 דרכי הפנייה:

בכתב אל משרד האוצר, אגף מס הכנסה - מחלקת השומה הסמוכה למקום המגורים. לקבלת אישור מפקיד השומה על פטור ממס יש להגיש למשרד השומה הסמוך למקום המגורים טופס 'בקשה לפטור ממס', בצירוף עותק נאמן למקור של פרוטוקול הוועדה הרפואית.

פרטי התקשרות למשרד הארצי: רחוב כנפי נשרים 66, בית כנפי האלה, ת.ד. 34014, ירושלים; טלפון: 02-6545555; www.mof.gov.il

4.5 דרכי התקשרות לפקידי השומה בלשכות מס הכנסה:

פקיד שומה תל אביב 1

רחוב מנחם בגין 125, תל אביב
טלפון: 03-7633333
פקס: 03-7633305

פקיד שומה תל אביב 3

רחוב פרץ 3, תל אביב
טלפון: 03-7634362
פקס: 03-6875485

פקיד שומה תל אביב 4

רחוב מנחם בגין 125, תל אביב
טלפון: 03-7633333
פקס: 03-7633553

פקיד שומה תל אביב 5

רחוב מנחם בגין 125, תל אביב
טלפון: 03-7633333
פקס: 03-7633658

פקיד שומה גוש דן

רחוב ז'בוטינסקי 43, רמת-גן
טלפון: 03-7530333
פקס: 03-7530205

פקיד שומה נתניה

רחוב סמילנסקי 6, נתניה
טלפון: 09-8602525
פקס: 09-8343261

פקיד שומה חדרה

רחוב הילל יפה 1, חדרה
טלפון: 04-6327888
פקס: 04-6326971

פקיד שומה חיפה

שדרות פלי"ם 15, חיפה
טלפון: 04-8630000
פקס: 04-8667249

פקיד שומה עכו

רחוב שלום הגליל 1, עכו
טלפון: 04-9956555
פקס: 04-9912315

פקיד שומה צפת

רחוב ויצמן 20 (מתחם דובק), צפת
טלפון: 04-6929777
פקס: 04-6929729

פקיד שומה כרמיאל

רחוב משעול נורית 12, כרמיאל
טלפון: 04-6929777
פקס: 04-6929729

פקיד שומה טבריה

רחוב אלחדיף 23, טבריה
טלפון: 04-6714141
פקס: 04-6723389

פקיד שומה נצרת

רחוב פאולוס השישי 701, נצרת
טלפון: 04-6458080
פקס: 04-6458010

פקיד שומה עפולה

רחוב ירושלים 4, עפולה
טלפון: 04-6529999
פקס: 04-6528940

פקיד שומה כפר סבא

רחוב טשרניחובסקי 14, כפר סבא
טלפון: 09-7610111
פקס: 09-7417373

פקיד שומה פתח תקווה

רחוב ההסתדרות 26, פתח תקווה
טלפון: 03-9399444
פקס: 03-9312228

פקיד שומה רמלה

רחוב הרצל 91, רמלה
טלפון: 08-9788222
פקס: 08-9221260

פקיד שומה חולון

שדרות ירושלים 162, חולון
טלפון: 03-6505777
פקס: 03-6505790

פקיד שומה רחובות

שדרות העצמאות 55, בניין רב-בריח, רחובות
טלפון: 08-9446644
פקס: 08-9446681

פקיד שומה באר שבע

שדרות שז"ר 31, באר שבע
טלפון: 08-6293555
פקס: 08-6293528

פקיד שומה אילת

בניין הקניון האדום, אילת
טלפון: 08-6365777
פקס: 08-6373115

פקיד שומה אשקלון

רחוב הגבורה 9, אשקלון
טלפון: 08-6742222
פקס: 08-6723485

5. משרד האוצר / מחלקת שומת מקרקעין - מס רכישה

5.1 הזכאים וההטבה

זכאים: 'נכים' על פי הגדרתם בתקנות מיסוי מקרקעין (מס רכישה) ה'תשל"ה-1974, כולל חולי המופיליה, בעלי דרגת אובדן כושר השתכרות של 75% לפחות, או דרגת נכות רפואית של 90% או 100% לצמיתות.

הזכאות ניתנת גם לזוג נשוי - אשר רק אחד מהם 'נכה'. ההנחה ניתנת גם על חלקו של בן הזוג השני ברכישה. כמו כן, ניתנת זכאות גם עבור ילד נכה, העומד בשני קריטריונים:

1. עבר ועדה מיוחדת במוסד לביטוח לאומי שהכירה בנכותו לצמיתות.
2. קיבל אישור מבית המשפט המוסמך (בדרך כלל בית המשפט לענייני משפחה), לניצול של הזכות - הניתנת פעמיים בחיים בסך הכול. את הבקשה לבית משפט זה מגישים ההורים, או האפוטרופוס של הילד.

ההטבה - הנחה במס רכישה ברכישת דירה: הרוכש זכות במקרקעין, ישלם מס רכישה בשיעור 0.5% בלבד משווי הרכישה. הפטור ניתן ברכישת דירה על שם הנכה שתשמש למגורי הנכה, או לקרקע עליה ייבנה בית למגורי הנכה.

ניתן לממש את הזכאות פעמיים בלבד בחיי הנכה. יש לשקול היטב את השימוש בזכאות, לאור הפטור הניתן במועד הפקת הדירה זה לרוכש דירת יחיד מתשלום מס רכישה עד לסכום התקרה (המתעדכן מעת לעת). נכון למועד הפקת הדירה זה רוכש דירת יחיד זכאי לפטור ממס רכישה עד לסך של כ- 1,410,000 ש"ח.

דרכי הפנייה: למשרד האוצר - מחלקת מיסוי מקרקעין, לסניף הקרוב למקום המגורים, במועד דיווח עסקה במקרקעין. הטיפול בהמשך נעשה מול משרד האוצר - נציבות מס הכנסה, מחלקת שומת מקרקעין.

5.2 דרכי התקשרות לסניפים של מיסוי מקרקעין:

שם הלשכה	כתובת	טלפון	פקס
ירושלים	רחוב כנפי נשרים 66, ירושלים	02-6545222	02-6545240
חיפה	שדרות פלי"ם 15, קריית הממשלה, חיפה	04-8630400	04-8630410
תל אביב	דרך מנחם בגין 125, תל אביב	03-7633333	03-7633192
מרכז	דרך מנחם בגין 125, תל אביב שדרות שז"ר 31, (בית אושירה)	03-7633333	03-7633182
באר שבע	באר שבע	08-6293555	08-6230184
חדרה	הילל יפה 1, חדרה	04-6327952	04-6324875
טבריה	אלחדיף 23, טבריה	04-6714141	04-6723389
נצרת	פאולוס השישי 701 נצרת	04-6458080	04-6458106
נתניה	סמילנסקי 6, נתניה	09-8602525	09-8602688
רחובות	רוז'נסקי 11, רחובות	08-9446644	08-9446797

פרטי המשרד הארצי: רחוב כנפי נשרים 66, בית כנפי האלה, ירושלים, ת.ד. 34014; טלפון: 02-6545555; www.mof.gov.il/taxes; אחראי תחום: בונדי צדוק, ת"ד 1170, ירושלים, מיקוד 91010

6. משרד המשפטים - פטור מאגרה על רישום משכנתא או שכירות

הזכאים וההטבה: נכים, כולל חולי המופיליה, בעלי דרגת אובדן כושר השתכרות של 75% לפחות, זכאים לפטור מאגרה על רישום משכנתא ו/או אגרת רישום חכירה לשכירות. **דרכי הפנייה:** במועד הבקשה לרישום משכנתא או שכירות, בצירוף אישור על הנכות הפנייה - ללשכות רישום המקרקעין המופיעות לעיל.

פרטי התקשרות למשרד הארצי: רחוב צלאח א-דין 29, ירושלים; טלפון: 02-6466666; www.justice.gov.il

הנהלת לשכות רישום מקרקעין: רחוב בן יהודה 34, ירושלים; טלפון: 02-5696120

7. מינהל מקרקעי ישראל

זכאים: נכים, כולל חולי המופיליה, מגיל 18 ומעלה, שדרגת הנכות הרפואית הנובעת מליקוי בגפיים תחתונות היא בשיעור 75% לפחות.

8. משרד הבינוי והשיכון / אגף אכלוס

8.1 סיוע בפתרון דיור לנכים

זכאים: נכים בעלי דרגת אובדן כושר השתכרות של 75% ומעלה, או מי שמרותקים לכיסא גלגלים.

ההטבות:

- הלוואות משכנתא לרכישת דירה למחוסרי דיור
- הלוואות משכנתא להחלפה או להרחבת דירה
- סיוע בשכר דירה - מגיל 27
- שכירות מסובסדת בשיכון ציבורי - לזכאים השרויים במצוקה כלכלית ותפקודית חמורה

הליכי הפנייה: הגשת 'בקשה לסיוע בדיור' בכתב בכל סניף בנק למשכנתאות ברחבי הארץ. לאחר ההרשמה תונפק תעודת זכאות באמצעות משרד הבינוי והשיכון.

לצורך הגשת הבקשה לסיוע בדיור והוצאת תעודת זכאות יש להמציא מסמכים שונים, ובין היתר: תעודת זהות כולל הספחים, תעודות זהות של ילדים בוגרים עד גיל 21 המתגוררים עם המבקש, אישורי נכות, ועוד - בהתאם לתדריך עדכני.

קביעת הזכאות לסיוע כרוכה לעתים בבדיקות וחקירות לאימות הנתונים הנערכות מטעם משרד הבינוי והשיכון ומאריכות את זמן הטיפול בבקשה.

לאחר ביצוע הבדיקות הנדרשות, מונפקת תעודת זכאות שתינתן בסניף הבנק שבו הוגשה הבקשה. תעודת הזכאות היא מסמך המאשר את הזכאות, את רמת הסיוע וכן את התנאים והמגבלות שנקבעו. תוקף תעודת זכאות הוא לשנה מיום הגשת הבקשה. אם לא חל שינוי בנתונים האישיים ניתן לחדש את התעודה בלי להירשם מחדש.

את הסיוע אפשר לקבל בכל אחד מסניפי הבנקים למשכנתאות - לאו דווקא בבנק שבו הונפקה תעודת הזכאות.

הכללים המחייבים הם אלה המפורטים בנהלים ובהוראות של משרד הבינוי והשיכון, והם משתנים מעת לעת.

הגשת ערעור: ניתן לערער על אי-מתן אישור או על תנאים באישור שניתן, באמצעות סניף הבנק המטפל. יש לצרף מסמכים התומכים בבקשה, ובמיוחד דו"ח של עובדת סוציאלית. במשרד הבינוי והשיכון קיימות שלוש רמות של ערעור: ועדה בין-מחוזית, ועדת אכלוס עליונה ועדה ציבורית לערעורים ולחריגים.

ההטבות: פטור מ'דמי הסכמה' המשולמים למינהל מקרקעי ישראל על ידי מי שמוכר קרקע ושטחי עיבוד לאדם אחר, וכן זכות לרכישת קרקע של המינהל, ללא צורך בהשתתפות במכרז.

דרכי הפנייה: אל ועדת חריגים למשרד המחוזי של מינהל מקרקעי ישראל הסמוך למקום המגורים.

רשימת הסניפים של מינהל מקרקעי ישראל

מחוז	כתובת	טלפון	פקס
לשכה ראשית	רחוב שמאי 6, ת.ד. 2600 ירושלים	02-6208422	02-6208427
מלון פלאזה, רח' כרמל, פינת חרמון,			
צפון	ת.ד. 580 נצרת עילית	04-6558211	04-6558213
חיפה	שדרות פל"ם 15, ת.ד. 548 חיפה	04-8630855	04-8645537
	דרך מנחם בגין 125, קומות 4-5, L, קריית הממשלה החדשה, ת.ד. 7246,		
מרכז	תל אביב 67012	03-7632222	03-7632132
	דרך מנחם בגין 125, קומה 6, קריית הממשלה החדשה ת.ד. 7246 תל אביב		
תל אביב	67012	03-7632000	03-7632010
ירושלים	שערי העיר, יפו 216, ת.ד. 36259 ירושלים	02-5318888	02-5318706
	קריית הממשלה רחוב התקווה 4, ת.ד. 233	08-6264333	
דרום	, באר שבע		08-6264250
יהודה ושומרון	בניין המינהל האזרחי, ת.ד. 43 בית אל 90631	02-9977786	02-9977770
	הקניון האדום, קומה ב', מרכז צייגר		
סניף אילת	ת.ד. 1122 אילת 88110		

פרטי המשרד הארצי: רחוב שמאי 6, ירושלים; טלפון: 02-6208422; מוקד טלפוני: *5575 / 03-9411011; מענה אוטומטי 24 שעות ביממה.

המוקד מאויש בימים א'-ה', בשעות 8.00 - 18.00.

טלפון ישיר למחוז: 1-700-500-234 האתר - www.mmi.gov.il

10. חברת חשמל ורשות המים

10.1 קבוצות הזכאים להנחה בחשבון החשמל

להלן קבוצות הזכאים השונות ומועדי תחילת זכאותן להנחה:

- גמלאים מקבלי קצבת הבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי - בחודש מרץ 2007 התקבל בכנסת חוק לפיו תינתן להם הנחה בחשבון החשמל. מועד החלת החוק - 27.6.2007. המוסד לביטוח לאומי קובע מי הזכאים להנחה, שולח אליהם הודעה בדבר הזכאות ומעביר את פרטיהם מידי חודש אל חברת החשמל.
- ניצולי שואה - שר האנרגיה והמים אישר מתן ההנחה לקבוצת זכאים נוספת זו החל מ-20.9.2010. הרשות לזכויות ניצולי השואה שבמשרד האוצר קבעה מי הם ניצולי השואה הזכאים להנחה, שלחה אליהם הודעה בדבר הזכאות ומעבירה את פרטיהם מידי חודש אל חברת החשמל.
- מקבלי גמלת זקנה הזכאים להשלמת הגמלה לשיעור גמלת נכות - שר האנרגיה והמים אישר מתן ההנחה לקבוצת זכאים נוספת זו החל מ-20.7.2011. המוסד לביטוח לאומי קובע מי הזכאים להנחה, שולח אליהם הודעה בדבר הזכאות ומעביר את פרטיהם אל חברת החשמל מידי חודש.

שש קבוצות הזכאים שלהלן נוספו ממועד 1.5.2012:

- **זכאים לגמלת שירותים מיוחדים**
 - **זכאים לגמלת ילד נכה** עבור ילד התלוי בעזרת הזולת, או ילד הזקוק לטיפול רפואי מיוחד, כהגדרתם בחוק, כולל ילד חולה המופיליה.
 - **זכאים לגמלת סיעוד**
 - **משרתים בשירות סדיר**, שהוכרו לפי פקודות הצבא **כחייל בודד**, או **כחייל הזכאי להשתתפות בשכר דירה**
 - **זכאים לגמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, או לתשלום לפי חוק המזונות** להורה יחיד שעיימו ובהחזקתו שלושה ילדים לפחות
 - **זכאים לגמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, או לתשלום לפי חוק המזונות**, למשפחה שעיימה ובהחזקתה ארבעה ילדים לפחות
- ההנחה לתשע קבוצות הזכאים שלעיל הינה 50% משווי הצריכה של עד 400 קוט"ש בכל חודש, ללקוח בתעריף ביתי בלבד, על פי התעריף שבתוקף בתקופת הצריכה, בבתים המשמשים למגורים בלבד.**
- **זכאים הרשומים כלקוחות בחברת החשמל**, יקבלו את ההנחה בחשבונות החשמל, בתחולה רטרואקטיבית, כולל ריבית החשב הכללי באוצר, החל ממועד תחילת הזכאות, ללא צורך בפנייה

לפני כל התקשרות חוזית שמבצעים כדאי לוודא שתעודת הזכאות - בתוקף, וכן לבדוק מהו הסיוע שזכאים לו.

8.2 התאמת תנאי דיור לנכים

הזכאות: משרד הבריאות בתיאום עם משרד השיכון מסייעים בהתאמת תנאי הדיור לנכה המוגבל בניידות עקב מחלה, או עקב פגיעה במערכת המוטורית. זכאות הנכה להתאמת תנאי הדיור מוגבלת לדירה אחת בלבד שבבעלותו.

התאמת פנים הדירה - כולל התאמה לניידות בכיסא גלגלים, בעזרת פרותזה או הליכון.

התאמת דרכי הגישה לדירה - כוללים שביל גישה, רמפה, מעקות ומעלונים.

בקשה לסיוע במימון התאמת תנאי דיור למוגבלים בניידות יש להפנות למרפאה בעיסוק בקופת חולים, והיא מעבירה את הבקשה ללשכת הבריאות המחוזית, לאישור ועדה משותפת למשרד הבריאות ולמשרד הבינוי והשיכון.

אין מאשרים פנייה לגבי דירה שהותאמה לפני הגשת הבקשה.

אין מאשרים התאמה לדירה בשכירות חודשית.

9. משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה - העסקת עובד זר

הזכאים: קשישים ונכים קשים, כולל חולי המופיליה, הזקוקים להשגחה וסיוע לביצוע רוב הפעולות היומיומיות, ברוב שעות היממה רשאים לקבל היתר להעסקת עובד סיעודי זה. השירות מתבצע בתיאום עם שני גורמים נוספים:

- המוסד לביטוח לאומי, קובע מהי מידת התלות ומידת הזכאות לגמלת שירותים מיוחדים בגיל העבודה וגמלת סיעוד בגיל הפרישה מעבודה.
- משרד הפנים/רשות האוכלוסין, המסדיר אשרת כניסה ועבודה לעובדים הזרים.

פרטי המשרד הראשי: רחוב בנק ישראל 5, ירושלים; טלפון: 02-666200;

פנייה לקבלת טופס ושובר תשלום אגרה בטלפון: 03-5125422;

ניתן לפנות ולנהל את ההליך כולו באמצעות חברת השמה של עובדים זרים.

- **זכאים המתגוררים ב'מקבץ-דיור'** (בית-אבות, הוסטל, קיבוץ וכו'), וביחידת הדיור שלהם מותקן מונה-משנה, הרושם את צריכת החשמל - עליהם לפנות אל האחראי במקבץ-הדיור, על מנת שיטפל במתן ההנחה מול חברת החשמל

10.2 קבוצות הזכאים להנחה בחשבון המים

החל מהחודשים יוני - יולי 2012 אישרה ועדת הכספים של הכנסת זכאות להנחות בתשלום מים לחמש קבוצות נוספות שלהלן. הרשימות תועברנה על ידי המוסד לביטוח לאומי אל הרשויות המקומיות ולתאגידי המים המקומיים:

- זכאים לגמלת זקנה ולגמלת סיעוד בגובה 150% ומעלה
- בעלי נכות רפואית של 70% ויותר
- זכאים לגמלת ניידות על פי הסכם הניידות
- ילדים נכים עד גיל 18 - באמצעות ההורים
- כל מי שלגביו יקבע משרד הבריאות שהוא זכאי למכסת מים גבוהה יותר לפרק זמן מסוים, עקב מחלות ספציפיות, כגון מחלות עור וכד'.
- ◀ יש לפנות למשרד הבריאות - ראה פרטי לשכות הבריאות המחוזיות בפרק ב' - שירותים רפואיים.

הזכאים יקבלו לביתם באמצעות הדואר טופס המיועד להעברה אל רשות המים. אפשר לסרב לקבל את ההטבה ולציין זאת על גבי הטופס. מי שלא ימסור את הטופס יקבל את ההטבה באופן אוטומטי.

11. משרד החינוך - סיוע לתלמידים במערכת החינוך

הזכאים: תלמידים בגיל חינוך חובה, אשר רמת תפקודם הנמוכה מחייבת סיוע.

סוגי השירות:

- **סיוע לימודי או טיפול רגשי/חברתי** - בשעות פרטניות, או בקבוצה קטנה
- **סייעת צמודה** לתלמיד בזמן השיעור המלווה אותו גם בזמן ההפסקה וההסעה
- **הסעה** במונית מיוחדת
- **סיוע לתלמיד חולה** (וחולה המופיליה בכלל זה), אשר מפסיד שעות או ימי לימוד עקב מחלתו. ניתנות עד ארבע שעות סיוע פרטניות לתלמידים מכיתה א' עד י"ב, בבית הספר או בבית התלמיד, באמצעות עמותת "תללים", או על ידי מורות עזר מקומיות.

קביעת הזכאות בפועל והקצאת המשאבים: כל מחוז במשרד החינוך מקבל מכסת שעות עבור 'שעות שילוב' ומכסת תקנים לסייעות. ההחלטה על סדרי העדיפות וההקצאה האישית לתלמיד מתקבלות כל שנה מחדש, ב'וועדת השילוב הבית-ספרית' בתיאום עם הפיקוח על

החינוך המיוחד ועם נציגי הרשות המקומית. ההקצאה נעשית בפועל על ידי מתי"א - 'מרכז תמיכה יישובי/אזורי'.

המרכז הארצי להמופיליה מעביר לרשויות את רשימת התלמידים הזקוקים לסייעות. העסקת סייעת הינה באחריות הרשות המקומית בה מתגוררת המשפחה. הזכאות לתמיכה של סייעת נבדקת מחדש לקראת כל שנת לימודים.

הליך הפנייה: המשפחה פונה ליועצת בית הספר ורשאית להופיע בפני 'ועדת השילוב המוסדית'. ניתן לערער על החלטת ועדת השילוב בפני מנהל בית הספר, ולאחר מכן - בפני המפקח על ביה"ס.

פרטי התקשרות למשרד החינוך: הפנייה היא אל מפקח ביה"ס במחוז.

בעת הצורך - למשרד הארצי ברחוב דבורה הנביאה 2, ירושלים, מיקוד 91911;

פקס: 02-5602390, או למוקד שירות חינוך: 00-25-800-1;

או באמצעות קו פתוח לתלמידים: 003-800-222-1;

דואר אלקטרוני לפניות ובקשות למידע: info@education.gov.il

דואר אלקטרוני להגשת תלונות: tluna@education.gov.il

12. המשרד לקליטת עלייה - הטבות לעולים חדשים נכים

זכאים: עולים - נכים, כולל חולי המופיליה, בעלי דרגת נכות של 75% לצמיתות ומעלה. נכים בדרגות נכות שאינן לצמיתות, או בדרגות נמוכות מהקריטריונים שנקבעו יכולים לפנות לוועדת חריגים של המשרד.

הטבות:

- קבלת דיור בשכירות ציבורית
- קדימות בתור לקבלת דירות המתאימות לצרכיהם
- התאמה הדירה לצרכים

דרכי הפנייה: באמצעות רכז העולים בלשכת משרד הקליטה הקרוב למקום המגורים.

פרטי המשרד הראשי: רחוב קפלן 2, הקריה, ירושלים; טלפון: 02-6752744;

www.moia.gov.il

13. המשרד לשירותי דת - הנחה בתשלום אגרות נישואין וגירושין

זכאים: נכים שדרגת אובדן כושר ההשתכרות שלהם היא 50% ומעלה, אשר הצטיידו באישור מהאגף לשירותי רווחה ושירותים חברתיים ברשות המקומית.

דרכי הפנייה: אל המועצה הדתית באזור המגורים.

פרטי המשרד הארצי: רחוב כנפי נשרים 7, גבעת שאול, ירושלים; טלפון: 02-5311171.

פרק ה':

נושאים נוספים בעלי חשיבות לחולי המופיליה

התנדבות לשירות צבאי

ביטוחים

נסיעות לחו"ל

רפואיות, עומד על 24 חודשים. משך שירות זה הינו מינימאלי, ולא יחול על שיבוצים ייחודיים וקורסים ארוכים, בהם ייקבע משך השירות בנפרד. זו הוראה חדשה בצה"ל החלה על ילידי 1991 ואילך.

2. ביטוחים - בריאות, חיים, סיעוד, אובדן כושר עבודה, נסיעות לחו"ל

- **ביטוח בריאות:** כל תושב ישראלי, כולל חולה המופיליה, מבוטח בביטוח רפואי בסיסי, על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כמו כן, קופות החולים מציעות שירותי בריאות נוספים (שב"ן) בתשלום. יחד עם זאת, קיים ביקוש הולך וגובר לפוליסות בריאות פרטיות, המכסות, בין היתר, ביטוח למקרים של מחלות קשות, או הזדקקות לניתוחים, להשתלות ולתרופות, שאינן בסל הבריאות, להתייעצויות עם מומחים, ועוד. במועד הפקת מדריך זה, ותודות למאמצים של עמותת "עלה", קימת נכונות של חברת "כלל ביטוח" למכור פוליסות ביטוח בריאות פרטי ופוליסת ביטוח מיוחדת למקרה של מחלת סרטן, לחולי המופיליה, וזאת תוך החרגה של מחלת ההמופיליה מפוליסת הביטוח, דהיינו ללא כיסוי ביטוחי ההמופיליה ולהשפעותיה. אפשרות רכישת ביטוח כאמור טרם עמדה במבחן המציאות.
- **ביטוח סיעוד:** בניגוד לחוק ביטוח הבריאות הבסיסי לפיו קופות החולים מחויבות לספק ביטוח בריאות, הן אינן מחויבות לספק ביטוח סיעודי למבוטח. קופות החולים מציעות ביטוח סיעודי למבוטחים כאחד מסוגי הביטוחים המשלימים וכתוצאה מהביקוש העולה וגדל. ידוע על מקרים שקופות החולים הסכימו לקבל לביטוח סיעודי חולי המופיליה, אולם יתכן והפוליסה מחריגה כיסוי ביטוחי במקרה סיעודי הנובע ממחלת ההמופיליה והשפעותיה.
- במועד הפקת מדריך זה לא ידוע על אפשרות שחולה המופיליה ירכוש פוליסת ביטוח סיעוד פרטית.
- **ביטוח חיים (ריסק) -** במועד הפקת מדריך זה לא ידוע על אפשרות שחולה המופיליה ירכוש פוליסת חיים (ריסק) רגילה, למעט אפשרות העומדת לרשות כל אדם, לרבות חולה המופיליה, לרכוש בחברת "כלל ביטוח" פוליסת 'ביטוח חיים לכל אחד' ללא הצהרת בריאות ו/או החרגות כלשהן, לקבלת סכום של 350,000 ₪ בלבד, וזאת לאחר שלוש שנים ממועד רכישת הפוליסה. במהלך שלוש שנים הראשונות ישולם הסכום האמור רק במקרה של מוות מתאונה. במקרה של מוות ממחלה, תוחזר הפרמיה למשפחת המבוטח.
- המעד הפקת מדריך ותודות למאמצים של עמותת "עלה", חברת "כלל ביטוח" מוכנה לשקול עריכת ביטוחי חיים (ריסק) רגילים לחולי המופיליה בתעריפים סבירים, אולם אפשרות זו טרם עמדה במבחן המציאות.

1. התנדבות לשירות צבאי

התנדבות לשירות צבאי אינה דבר של מה בכך לחולה המופיליה. אף על פי כן לא מעט חולי המופיליה מתנדבים ומשרתים שירות צבאי מלא. עמותת "עלה" והמרכז הארצי להמופיליה מלווים את המתנדבים ומסייעים להם לעבור את השירות בהצלחה.

הליך הגיוס: על פי חוק שירות ביטחון (נוסח משולב) ה'תשמ"ו-1986, המגדיר ומסדיר את השירות הסדיר בצה"ל של אזרחים ותושבים קבועים בישראל - נשלחים צווי גיוס בכיתה י"א. חולי המופיליה עוברים ועדה רפואית ומשוחררים משירות.

מיד לאחר קבלת הפטור משירות, ניתן להגיש בקשה להתנדבות לשירות הצבאי. את הבקשה יש להגיש למדור פרט - לאחראי על המתנדבים בלשכת הגיוס הקרובה למקום המגורים. רצוי להגיש את בקשת ההתנדבות מיד עם קבלת הפטור, בגלל משך הזמן שאורך תהליך אישור ההתנדבות.

לאחר הגשת הבקשה ישנם מספר הליכים: מבחנים פסיכוכיניים, ראיון אישי (אם לא נערך בהתייצבות לצו ראשון), ועדה רפואית נוספת ואימות נתונים. שלב זה אורך כחודשיים מיום הגשת הבקשה ומסתיים בהעברת התיק לתא מתנדבים בצה"ל.

עם הגיע התיק לתא מתנדבים הוא מועבר לגורם הרפואי המוסמך, על מנת לדון בבקשה. אם הגורם הרפואי מאשר את המשך הליכי ההתנדבות יישלח למתנדב זימון לוועדת מתנדבים.

זמן ההמתנה עד לזימון לוועדה הינו כשלושה עד ארבעה חודשים. ייתכן שיידרשו מסמכים נוספים לפני הזימון לוועדה. לאחר קבלת החומר הנדרש התיק מועבר לרופא, אשר בוחן שוב את הזימון לוועדה.

במקביל להעברת התיק לגורם הרפואי המוסמך נשלח למתנדב שאלון העדפות, אותו יש להחזיר תוך שבועיים.

ב'וועדת מתנדבים' מוחלט אם לאשר את ההתנדבות מבחינה רפואית, ואם כן, ניתנת האפשרות לבחור את מועד הגיוס.

כחודש לפני מועד הגיוס מתקיים ראיון בהתאם לתפקידים שדורגו בשאלון העדפות של המתנדב.

ביום הגיוס יש להתייצב בלשכת הגיוס הקרובה, ומשם מועבר המתנדב ל'בסיס מיון טירונים בסיסי' - מיט"ב (לשעבר בקו"ם - בסיס קליטה ומיון) כדי לעבור את הליך החיול. בסוף היום, לאחר שהסתיים הליך החיול, המתנדב משוחרר בדרך כלל לביתו, וביום ראשון הקרוב עליו להתייצב בבסיס הדרכה 7 במחנה צריפין להשתלמות מתנדבים בת 5 ימים, בה יעבור תכנים של טירונות. ביום החמישי מתקיים טקס השבעה בנוכחות ההורים, וכל חייל מתנדב מקבל צו התייצבות ליחידתו המיועדת.

משך השירות של חיילים מתנדבים, אשר לא נמצאו כשירים לשירות ביטחון מסיבות

ארגונים ועמותות, מקורות מידע וחוקים

ארגוני סיוע ועמותות

מקורות מידע ואתרי אינטרנט

חוקים שכדאי לדעת

- **ביטוח אובדן כושר עבודה** - במועד הפקת מדריך זה לא ידוע על אפשרות שחולה המופיליה ירכוש פוליסת אובדן כושר עבודה.
- **ביטוח נסיעות לחו"ל** - במועד הפקת מדריך זה קיימות מספר אפשרויות לביטוח במקרה של נסיעה לחו"ל:
 - ביטוח המוצע על ידי קופות החולים - יש לבדוק את היקף הכיסוי הניתן לחולה המופיליה במקרה של הזדקקות לשירותים או טיפולים בגלל המחלה.
 - ביטוח נסיעות לחו"ל בחברות ביטוח כגון "כלל ביטוח", המבטחת גם חולי המופיליה ללא החרגה של המחלה. יש לבדוק את היקף הכיסוי הביטוחי שניתן לחולה המופיליה. יש לפנות כשבועיים לפחות לפני הנסיעה.
 - ביטוח נסיעות לחו"ל (כגון Passport Card) בחברות ביטוח כגון "הפניקס", המתמחות בביטוחים מיוחדים לנוסעים אשר סובלים ממחלות קשות או מיוחדות, כגון המופיליה.

3. נסיעות לחו"ל

מסמכים וציוד שיש להכין בטרם הנסיעה לחו"ל:

- מכתב מהרופא המטפל במרכז הארצי להמופיליה
- ביטוח רפואי מיוחד לחולי המופיליה בחברת ביטוח, המוכנה לבטח נוסע עם המופיליה (מומלץ לפנות לפחות שבועיים לפני הנסיעה)
- ציוד ותרופות הנדרשים לצורך טיפול, לרבות פקטורים - בכמות מספקת. בתיאום והכנה מראש אפשר לקבל פקטורים לחצי שנה, ובמקרים מסוימים אפשר לקבלם גם לשנה, ולקחתם בתנאי קירור מתאימים, כחלק מהמטען
- מכתב מתאים מהמרכז הארצי להמופיליה על מנת למנוע תקלות ובעיות בשדה התעופה, בגין נשיאת מזוקים כחלק מהמטען

סידורים נוספים לקראת הנסיעה:

- להכין רשימת מרכזים רפואיים מתאימים לטיפול בחולי המופיליה - סמוך ליעדי הנסיעה
- להתעדכן דרך אתר ההתאחדות הבין-לאומית להמופיליה WFH לגבי מיקומם הגיאוגרפי של סניפי ההתאחדות וארגוני הסיוע לחולי המופיליה בקרבת יעדי הנסיעה.
- מומלץ מאוד לשוחח עם חולי המופיליה שנסעו והתנסו כדי ללמוד מניסיונם. כמו כן, באתר העמותה www.hemophilia.org.il מתפרסמות רשימות ועדויות של חולי המופיליה ששהו תקופות ארוכות בחו"ל, ומומלץ להיעזר ב"טיפים" הניתנים ברשימות אלו.

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

משרד ראשי: בית הדפוס 12, בית השנהב, אגף B, גבעת שאול, ירושלים

טלפון: 02-6545999; פקס: 02-6549566

מחוז חיפה והצפון: רחוב שיבת ציון 60, בית קרן הסיטי, חיפה

טל: 04-8640334

מחוז תל אביב והמרכז: רחוב השלושה 2, תל אביב

טלפון: 03-689833

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ה'תשנ"ח-1998 נחקק במטרה להביא לצמצום הפער הקיים בין מציאות חייהם של אנשים עם מוגבלות לבין עקרונות השוויון וכבוד האדם.

מכוח חוק זה הוקמה במשרד המשפטים 'נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות'. הנציבות ממנה על יישום חוק זה וחוקים אחרים הקשורים לאנשים עם מוגבלות.

דו"ח הנציבות לשנת 2009 מלמד, כי בישראל חיים כמיליון וחצי אנשים עם מוגבלות. מתוכם, 700 אלף הם אנשים עם מוגבלות חמורה. לא אחת הם מופלים בשל מוגבלותם.

הנציבות פועלת למניעת האפליה ולקידום השתלבותם של אנשים עם מוגבלויות בחברה. תחומי הפעילות מקיפים את כל תחומי חיים: תעסוקה, דיור, חינוך, שיקום, ביטחון סוציאלי, תרבות ופנאי, ועוד. לשם השגת מטרת אלו הנציבות יוצרת שיתופי פעולה עם גורמים רלוונטיים בכל המגזרים: בממשלה, ברשויות המקומיות, במגזר הפרטי ובמגזר השלישי.

ארגון "בזכות"

www.bizchut.org.il

ת.ד. 34510, ירושלים 91000; טלפון: 02-6521308; פקס: 02-6521219

"בזכות" הוקם בשנת 1992 על ידי האגודה לזכויות האזרח, כעמותה הפועלת לקידום שוויון, לשילובם של אנשים עם מוגבלות פיזית, שכלית, חושית או נפשית ולשיתופם בכל תחומי החיים.

תוך זמן קצר הפך "בזכות" לארגון עצמאי, הפועל במגוון נושאים: שילוב של ילדים עם מוגבלות בחינוך הרגיל והבטחת זכויותיהם, דיור בקהילה, קידום תעסוקת אנשים עם מוגבלות, הקפדה על נגישות השירותים בכלל, ונגישות שירותי הבריאות - בפרט, נגישות אנשים עם מוגבלות שכלית ונפשית להליכי חקירה והעדה בבית המשפט, קידום ההכרה בזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות נפשית בישראל, ועוד.

"בזכות" מגיש עתירות לבית הדין הגבוה לצדק בנושאים שונים הקשורים לזכויות אדם עם מוגבלות ומקיים פעילות ענפה במגזר הערבי בישראל. מוקד פניות הציבור של "בזכות" מעניק מענה, ליווי וסיוע פרטני בנושאים שונים, בשפה העברית והערבית.

1. ארגוני סיוע ועמותות

ההתאחדות העולמית להמופיליה WFH

www.whf.org

ההתאחדות העולמית להמופיליה הינה ארגון ללא מטרת רווח. ההתאחדות נוסדה ב-1963, ובמשך השנים פיתחה רשת גלובלית בה חברים תושבים מ-118 מדינות. ההתאחדות מוכרת על ידי ארגון הבריאות העולמי, ועוסקת בפעילויות שנועדו להיטיב את איכות החיים של חולי המופיליה. מומלץ לגלוש באתר של ההתאחדות - במיוחד לפני נסיעות לחו"ל.

ארגון הגג של ארגוני הנכים

www.disabled.org.il

רחוב פרישמן 57, תל אביב; טלפונים: 03-5238799 / 03-5273757; פקס: 03-5240265

הארגון נוסד בשנת 1980, בחסות רעיית ראש הממשלה דאז, הגב' עליזה בגין ז"ל, ובתמיכת האגודה הישראלית לשיקום. ארגון הגג של ארגוני נכים ונכים בלתי מאוגדים הינו ארגון ישראלי א-פוליטי, המייצג למעלה מחצי מיליון אנשים עם נכויות ומוגבלויות - ציבור המהווה 10% מאוכלוסיית המדינה. מרבית הנכים מאוגדים ב-30 ארגונים, וארגון הגג משמש להם כ"מטריה".

הארגון עוסק בקידום מטרות שונות לרווחת ציבור הנכים, ומציע שירותי מידע וייעוץ שונים חינם לחברי הארגון; ייעוץ משפטי ניתן על ידי עו"ד עמי שחף, בטלפון בימי ג' בשעות 16:00 - 18:00. כמו כן מספק הארגון: ייעוץ בנושאי נופש ופנאי בארץ ובחו"ל; מידע בנושא שירותי הסעות ב"נכונית" - ואן מייוחד להסעת נכים הרתוקים לכיסאות גלגלים באזור תל אביב וגוש דן; מידעון "תדמית הנכים" המספק כתבות ומידע על ציבור הנכים בישראל ובעולם, ועוד.

אגודה לזכויות האזרח בישראל

www.acri.org.il

טלפון כלל-ארצי: 03-5608185; פקס: 03-5608165

אגודה הפועלת להגנה על זכויות האדם ולקידומן בכל מקום שבו הפגיעה נעשית על ידי רשויות ישראליות או מי מטעמן.

עמותת "ידיד"

www.yedid.org.il

טלפון כלל-ארצי: 1-700-500-313

עמותת שהוקמה בשנת 1997 כדי לסייע לכלל בני האדם החיים בישראל לממש את הזכויות המגיעות להם, כולל סיוע פרטני ומשפטי. לעמותה שלוחות בעשרים ערים בארץ, אשר מעניקות ייעוץ חינוכי בתחומי הדיור, הבריאות, החינוך, ביטוח לאומי ועוד.

"שכר מצווה" - לשכת עורכי הדין

www.israelbar.org.il

טלפון כלל-ארצי: 1-700-505-500

מיזם הפועל ליד לשכת עורכי הדין בישראל במטרה להרחיב את הנגישות למערכת המשפטית ולהגן גם על מי שאין בידו אמצעים לשכור שירותים משפטיים. מערך של עורכי דין מתנדבים מעניק ייעוץ משפטי ראשוני וייצוג משפטי בחמישה מחוזות: תל אביב, ירושלים, חיפה, צפון ודרום.

ש.י.ל - שירות ייעוץ לאזרח

www.shil.info.co.il

טלפון כלל-ארצי: 1-800-50-60-60

יחידה במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, הפועלת בשיתוף עם הרשויות המקומיות ומעניקה ייעוץ, הכוונה ושירות בנושאי זכויות, חובות ושירותים לאזרח. השירות ניתן בחינם.

האגודה לזכויות החולה

www.patients-rights.org

ת.ד. 6623 תל אביב, מיקוד 61066; טלפון: 03-6022934; פקס: 03-6021878

אגודה המסייעת לחולים ולבני משפחותיהם לממש את זכויותיהם בקבלת השירות מקופות החולים, מבתי החולים ומגורמים רפואיים נוספים במערכת הבריאות. האגודה פועלת גם להגברת מודעות הציבור לזכויות החברתיות של האדם המקבל טיפול רפואי, וכן להקניית ידע למטפלים ולמטופלים בסוגיות השונות של חוק זכויות החולה.

עמותת למאבק בכאב

www.fightingpain.co.il

רחוב קורא הדורות 20, תלפיות, ירושלים 93387; טלפון: 02-6719804;

פקס: 02-6724689

העמותה קמה במטרה לסייע, לתמוך ולספק מידע לאנשים הסובלים מכאב כרוני. העמותה מספקת ייעוץ ומידע טלפוני, דואגת לשפר את איכות החיים של הסובל מכאב כרוני ושל בני משפחתו, ופועלת להביא להכרה בכאב כרוני כמחלה.

מרכז "כיוונים"

דוא"ל: kivunim@hadassah.org.il

מרכז "כיוונים" הוקם ומופעל על ידי המרכז הרפואי "הדסה", בשיתוף עם עמותת "משוב" ואגודת "אשל". מטרת המרכז היא לספק מידע על זכויות ושירותים בנושאים הקשורים לשחרור מבית החולים, למצבים רפואיים ותפקודיים ולהמשך טיפול בבית ובקהילה. המידע ניתן באופן אישי ומותאם לצרכי הפונה: חולים ובני משפחותיהם, אנשי צוות בית החולים ולכל מי שנכנס בשערי בית החולים ומעוניין לקבל מידע בנושא זכויות הקשורות ברווחה ובריאות.

"כיוונים" ב"הדסה" עין כרם בירושלים ממוקם בקומת הביניים, ליד המעליות, ופועל בימים א' - ה', בין השעות 10:00 - 17:00. טלפון: 02-6777011; פקס: 02-6777003

"כיוונים" ב"הדסה" הר הצופים בירושלים ממוקם בקומה 1- (מול הקפיטריה), ופועל בימי ב', בין השעות 10:00-16:00 ובימי ה', בין השעות 09:00-13:00. טלפון: 02-5844025; פקס: 02-5844972

עמותת "עזר מציון"

www.ami.org.il

המרכז הארצי: רחוב רבינוב 5, בני ברק; טלפון: 03-6144444; פקס: 03-6144445

עמותת הפועלת למען כל הגילאים במגוון תחומים: סיוע בהשגת מכשור רפואי, ייעוץ רפואי, תמיכה בקשישים, סיוע לילדים הזקוקים לעזרה לימודית, סיוע ותמיכה נפשית לחולים, לנכים, לקשישים ולמוגבלים הסובלים מבעיות תפקודיות, או נמצאים במצבי משבר.

עמותת "יד-שרה"

www.yadsarah.org.il

טלפון כלל-ארצי: *6444

עמותת המעניקה מגוון שירותים לאנשים עם לקויות ומחלות בגילאים שונים, במטרה לצמצם את השפעת הלקות על מהלך חייהם התקין. העמותה משאילה ציוד רפואי ושיקומי, מספקת משדרי מצוקה לשעת חירום, מפעילה משחקייה לילדים בעלי צרכים מיוחדים, מספקת ייעוץ משפטי לאוכלוסיית הקשישים, ועוד.

עמותת "אשל"

www.eshelnet.org.il

טלפון: 02-6557128; פקס: 02-5662716; טלפון: 03-6022934; פקס: 03-6021878
עמותת הפועלת למתן מענה לצרכים של אוכלוסיית הזקנים ולשיפור תנאי חייהם ואיכותם.
"אשל" מקימה מערך של בתי אבות, מרכזי יום ודיור מוגן, ומכשירה עובדים מקצועיים ובלתי
מקצועיים במערכת השירותים לזקן.

עמותת "תללים"

www.tlalom.co.il

כתובת: ת.ד. 23303 ירושלים; טלפון: 02-5710555; פקס: 02-5710527
עמותת הפועלת ביוזמת משרד החינוך ומעניקה תמיכה לימודית לתלמידים חולים
המרותקים למיטותיהם. התמיכה ניתנת חינם בבית התלמיד המרותק לביתו למעלה
משלושה שבועות. מורי "תללים" מגיעים אל כל בית בישראל ומעניקים מערך שיעורי
תמיכה לימודית בחינם. הפנייה ל"תללים" נעשית על ידי בית הספר בו התלמיד לומד בעזרת
טופס פנייה מיוחד.

עמותת "אני - 10"

www.ani10.org.il

עמותת המשמשת ללימוד המתמטיקה לכל הגילאים באמצעות אתר אינטרנט הפתוח לקהל
הרחב ללא תשלום. באתר ישנם כלים, מבחנים, שיעורי עזר במתמטיקה לפי קבוצות גיל וכו'.

2. מקורות מידע ואתרי אינטרנט

"כל-זכות"

www.kolzchut.co.il

"כל-זכות" הינו מיזם ללא כוונות רווח (חברה לתועלת הציבור) שהוקם על מנת לכתוב
ולהפיץ את אנציקלופדיית הזכויות של תושבי ישראל בכל תחומי החיים.
מאגר המידע הינו תוצר של שיתוף פעולה של מיטב הארגונים והמומחים בתחום הזכויות
בישראל, אשר נרתמו ליצירת אנציקלופדיה מקיפה, אמינה, עדכנית ונגישה באינטרנט.
המערכת מיועדת לשרת את כלל ציבור משתמשי האינטרנט בישראל, אך עם מיקוד על
מגשי הזכויות: עובדים ומתנדבים של המגזר השלישי ועובדי הממשל הבאים במגע עם
צרכני הזכויות (רווחה, חינוך, בריאות וכו').
התכנים באנציקלופדיה נכתבים ונערכים על ידי קהילות ידע של מומחי תוכן מעמותות
ומהאקדמיה, בעיקר מהפקולטות לעבודה סוציאלית למשפטים ולמשל. הציבור הרחב
מורשה לשלוח הצעות, בקשות ותיקונים, המופנים לקהילות הידע.

אתר המוסד לביטוח לאומי

www.btl.gov.il

מוקד טלפוני ארצי *6050

3. חוקים שכדאי לדעת

חוק הביטוח הלאומי ה'תשנ"ח-1995 ותקנות לפיו

תקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה) ה'תש"ע-2010

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה ה'תשמ"ח-1988

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ה'תשנ"ח-1998

חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים ה'תשס"ז-2007

חוק זכויות החולה ה'תשנ"ו-1996

חוק דמי מחלה ה'תשל"ו-1976, לרבות תקנות בדבר דמי מחלה, היעדרות מעבודה בשל

מחלת ילד, היעדרות מעבודה עקב מחלת הורה, ועוד

חוק חניה לנכים ה'תשנ"ד-1994

חוק לפיצוי נפגעי עירוי דם ה'תשנ"ג-1992

מחלת ההמופיליה אינה מחלה קלה, אולם היא מחלה שאפשר לחיות עימה חיים מלאים ואיכותיים.

הידע הרפואי והמחקרים המתמשכים מביאים לשיפור מתמיד בטיפולים ולהקלה על תופעות הלוואי של המחלה.

המידע המצטבר בידי החולים ובני משפחותיהם מעניק כוח ותקווה ואמצעים להתמודד, להתגבר ולהצליח באופן אישי. שיתוף הפעולה והמאבק הציבורי של קהילת חולי ההמופיליה בישראל תורמים לרווחת כולנו.

אל תהססו לפנות אל "עלה" בהערות, בשאלות, בהשגות, בהצעות וביוזמות למען טובתכם האישית ולמען כולנו.

המטרה היא אחת, הדרך - משותפת, וההצלחה - של כולנו.

לתרומות ניתן לפנות לכתובת העמותה: ת.ד. 9013 רמת אפעל

או ישירות באמצעות האתר www.hemophilia.org.il

בברכה, ותמיד לשירותכם

עמותת "עלה" - עמותה למען חולי המופיליה

עמותה "עלה":

ת.ד. 9013 רמת אפעל

טלפון: 03-9031444

פקס: 03-9031444-153

www.hemophilia.org.il

המרכז הארצי להמופיליה,

בי"ח "שיבא" בתל השומר

טלפונים: 03-5302411

03-5302490

© כל הזכויות שמורות - אוגוסט, 2012